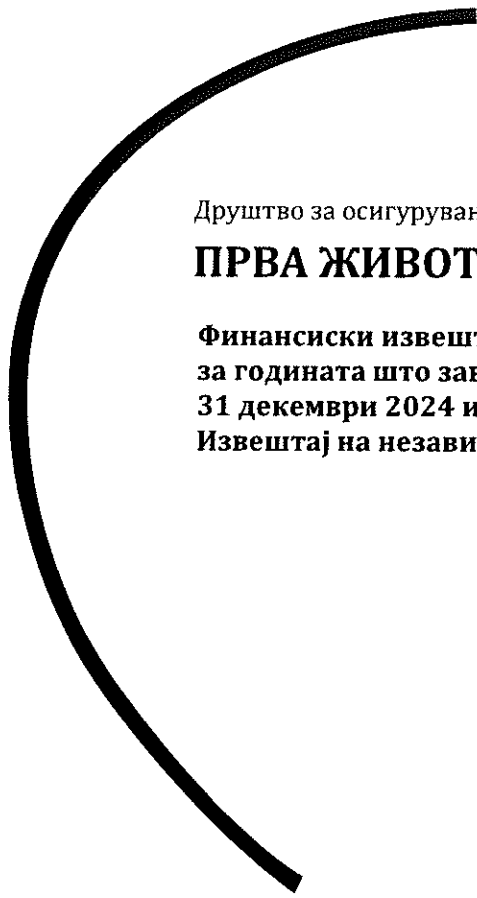

Друштво за осигурување

ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2024 и
Извештај на независниот ревизор**

СОДРЖИНА

Страна

Извештај на независниот ревизор

3

Финансиски извештаи

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

5

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

6

Извештај за паричните текови

7

Извештај за промени во капиталот

8

Белешки кон финансиските извештаи

9

Додатоци

Додаток 1 – Актуарски извештај

65

Додаток 2 – Годишна сметка

86

Додаток 3 – Годишен извештај за работењето

93

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Одборот на директори и Акционерите на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Друштвото за осигурување „Прва Живот“ АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од извештај за финансиска состојба (биланс на состојба) на ден 31 декември 2024 година, извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех), извештај за промени во капиталот и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува, како и преглед на значајните сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на друштвото е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија и за интерната контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија¹ и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Baker Tilly Joandis trading as Baker Tilly Joandis is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd, the members of which are separate and independent legal entities.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија (“МСР”) издадени од Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување (“ОМСРУ”), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, претседени и објавени во Службен Весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на „ПРВА ЖИВОТ“ АД Скопје на ден 31 декември 2024 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Друштвото за претходната година што завршува на 31 декември 2023 година беа ревидирани од друг ревизор кој во својот извештај од 25 март 2024 година издал неквалификувано мислење.

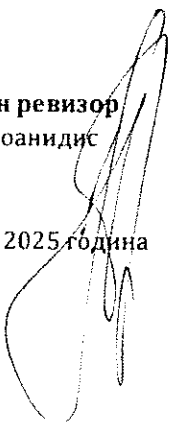
Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишниот извештај за работењето во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работењето е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2024 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работењето е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишна сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото Прва Живот АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2024 година.

Овластен ревизор
Љубица Јоанидис

Скопје
11 април 2025 година

Управител
Љубица Јоанидис

Друштво за ревизија
Бакер Тили Јоанидис Дооел Скопје

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
 за периодот 01.01.2024 до 31.12.2024 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			01.01.2024 31.12.2024	01.01.2023 31.12.2023
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		29,609,649	2,960,759
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	18,965,275	85,293
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	20,169,734	93,499
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		0	0
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		0	0
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		0	0
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија	206		223,223	1,572
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		981,236	6,634
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		0	0
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		0	0
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	9,752,486	2,875,466
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		4,521	0
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		0	0
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		0	0
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		0	0
3. Приходи од камати	216		7,352,570	2,269,983
4. Позитивни курсни разлики	217		25,178	9,234
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		51,480	0
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		0	0
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	0
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		0	0
6.3 Останати финансиски вложувања	222		0	0
7. Останати приходи од вложувања	223		2,318,737	596,249
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		0	0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		0	0
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	891,888	0
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		50,713,607	7,930,678
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	190,088	0
1. Бруто исплатени штети	228		0	0
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		0	0
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		0	0
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
за периодот 01.01.2024 до 31.12.2024 година (продолжува)

5. Промени во бруто резервите за штети	232		190,088	0
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		0	0
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		0	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	11	5,139,094	34,918
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		5,139,094	34,918
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	25.1	5,139,094	34,918
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		0	0
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		0	0
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		0	0
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		0	0
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245	12	1,455,567	0
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		1,455,567	0
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		0	0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		0	0
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		0	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	43,537,996	7,742,925
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252		12,623,398	410,672
1.1 Провизија	253		10,560,986	0
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a		927,539	295,735
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		1,134,873	114,937
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		0	0
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		30,914,598	7,332,253
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		5,117,215	416,809
2.2 Трошоци за вработените (258a+258б+258в+258г+258д)	258		15,469,350	4,406,114
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		8,579,948	2,624,346
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		843,436	269,892
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		4,271,573	1,125,550
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		747,011	224,794
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		1,027,382	161,532

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
за периодот 01.01.2024 до 31.12.2024 година (продолжува)

2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		910,553	370,481
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		9,417,480	2,138,849
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		5,796,170	873,054
2.4.2 Материјални трошоци	260б		1,255,497	304,163
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		2,365,813	961,632
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	106,656	152,765
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		49,054	38,714
2. Трошоци за камати	263		0	0
3. Негативни курсни разлики	264		52,766	114,051
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		4,836	0
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		0	0
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		0	0
5.3 Останати финансиски вложувања	269		0	0
6. Останати трошоци од вложувања	270		0	0
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	15	237,080	0
1. Трошоци за превентива	272		0	0
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		237,080	0
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	15	46,692	0
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	434	70
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		0	0
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277	16	21,103,958	4,969,919
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278		0	0
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		0	0
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		21,103,958	4,969,919

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање со Одлука заведена под бр.0204-47/1 од 27 февруари 2025 година, од страна на Одборот на директори.

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2024 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	12,099,845	14,405,108
1. Гудвил	002		0	0
2. Останати нематеријални средства	003		12,099,845	14,405,108
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		213,819,824	223,325,523
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	17	32,705,323	33,551,143
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		32,705,323	33,551,143
1.1 Земјиште	007		0	0
1.2 Градежни објекти	008		32,705,323	33,551,143
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010		0	0
2.2 Градежни објекти	011		0	0
2.3 Останати материјални средства	012		0	0
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти (хартии) од вредност во друштва во група - подружници	014		0	0
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		0	0
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		0	0
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		0	0
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		0	0
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		0	0
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		0	0
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	181,114,501	189,774,380
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	18.1	137,383,037	144,033,159
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		0	8,688,319
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		137,383,037	135,344,840
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18.2	16,418,424	15,741,221
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		0	0
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		16,418,424	15,741,221
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		0	0
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2024 година (продолжува)

3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18.4	102,444	0
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		0	0
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		0	0
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		0	0
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		102,444	0
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	18.3	27,210,596	30,000,000
4.1 Дадени депозити	036		27,210,596	30,000,000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038		0	0
4.4 Останати пласмани	039		0	0
5. Деривативни финансиски инструменти	040		0	0
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		0	0
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		0	0
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		0	0
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		0	0
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		0	0
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		0	0
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизационата резерва	047		0	0
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		0	0
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050	19	1,455,567	0
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052		0	0
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		5,612,792	2,671,690
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	20	1,193,237	22,059
1. Побарувања од осигуреници	056		1,193,237	22,059
2. Побарувања од посредници	057		0	0
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		0	0
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		0	0
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		0	0
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		0	0
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	21	4,419,555	2,649,631

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2024 година (продолжува)

1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		0	0
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		2,823,451	2,629,687
3. Останати побарувања	066		1,596,104	19,944
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		0	0
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		2,302,657	8,789,856
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	1,228,762	1,406,927
1. Опрема	070		1,228,762	1,406,927
2. Останати материјални средства	071		0	0
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	22	1,073,895	7,382,929
1. Парични средства во банка	073		1,067,877	7,375,052
2. Парични средства во благајна	074		6,018	7,877
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		0	0
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		0	0
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		0	0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	23	2,293,418	648,333
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080		0	0
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		2,293,418	648,333
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		0	0
S. ВКУПНА АКТИВА (A+B+V+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		237,584,103	249,840,510
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		0	0
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		221,526,564	241,953,319
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	24	245,980,000	245,980,000
1. Запишан капитал од обични акции	087		245,980,000	245,980,000
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		0	0
3. Запишан а неуплатен капитал	089		0	0
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		0	0
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		1,620,441	943,238
1. Материјални средства	092		0	0
2. Финансиски вложувања	093		1,620,441	943,238
3. Останати ревалоризациони резерви	094		0	0
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		0	0
1. Законски резерви	096		0	0
2. Статутарни резерви	097		0	0
3. Резерви за сопствени акции	098		0	0
4. Откупени сопствени акции	099		0	0
5 Останати резерви	100		0	0
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		0	0
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		4,969,919	0
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2024 година (продолжува)

VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		21,103,958	4,969,919
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		0	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25	6,351,970	41,552
I. Бруто резерви за преносни премии	107		987,870	6,634
II. Бруто математичка резерва	108	25.1	5,174,012	34,918
III. Бруто резерви за штети	109		190,088	0
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		0	0
V. Бруто еквализациона резерва	111		0	0
VI. Бруто останати технички резерви	112		0	0
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113	26	1,455,567	0
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	27	119,454	0
1. Резерви за вработени	115		119,454	0
2. Останати резерви	116		0	0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	28	71,860	1,093,661
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		71,860	1,093,661
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		5,179,921	6,360,671
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123		0	0
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	0
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	29	217,783	1,572
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		217,783	1,572
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		0	0
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	30	4,962,138	6,359,099
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		3,407,370	160
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133		1,554,768	6,358,939
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	31	2,878,767	391,307
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		237,584,103	249,840,510
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	0

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање со Одлука заведена под бр.0204-47/1 од 27 февруари 2025 година, од страна на Одборот на директори.

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за годината што завршува на 31.12.2024 година

Износ во денари

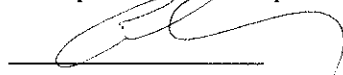
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	300	21,088,498	100,085
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	21,088,498	100,085
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	0	0
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	0	0
4. Примени камати од работи на осигурување	304	0	0
5. Останати приливи од деловни активности	305	800,205	0
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	43,349,665	7,149,747
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	0	0
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	0	0
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	0	0
4. Надоместоци и други лични расходи	310	16,595,173	5,072,330
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	26,754,492	2,077,417
6. Платени камати	312	0	0
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	0	0
8. Останати одливи од редовни активности	314	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	21,460,962	7,049,662
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	58,203,740	313,721
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	0	0
2. Приливи по основ на материјални средства	319	0	0
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	0	0
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	0	0
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	8,920,000	0
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	42,506,980	0
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	0	0
8. Приливи од камати	325	6,776,760	313,721
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	43,024,225	231,756,316
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	1,542,456	7,441,757
2. Одливи по основ на материјални средства	328	245,511	35,367,494
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	0	0
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	0	0
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	0	143,980,717
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	41,236,258	44,966,348
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	0	0
8. Одливи од камати	334	0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
 за годината што завршува на 31.12.2024 година (продолжува)

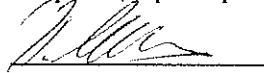
		Износ во денари	
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	15,179,515	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	0	231,442,595
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	0	245,980,000
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	0	245,980,000
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	0	0
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	0	0
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	0	0
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	0	0
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	0	0
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	0	245,980,000
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	0	0
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	80,092,443	246,393,806
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	86,373,890	238,906,063
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	0	7,487,743
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	6,281,447	0
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	7,382,929	0
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-27,586	-104,814
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	1,073,895	7,382,929

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање со Одлука заведена под бр.0204-47/1 од 27 февруари 2025 година, од страна на Одборот на директори.

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

 Стефан Георгиев

Извршен Директор

 Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ
за годината што завршува на 31 декември 2023 година

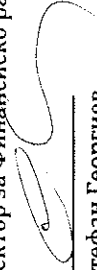
износ во денари

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Промени на емитирани акции	Законски резерви	Резерви				Одкупени сопствени акции	Реализационен резерв	Неразмислена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
					Законски резерви	Статутарни резерви	Остатни резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 Јануари претходната деловна година	I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Промена во сметководствените политики	I1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	I2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 Јануари претходната деловна година - исправено	II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	0	0	0	0	0	0	0	0	943,238	0	-4,969,919	-4,026,681
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4,969,919	-4,969,919
Несопственички промени во капиталот	III2	0	0	0	0	0	0	0	0	943,238	0	0	943,238
Неразмислени добивки/загуби од материјални средства	III2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Неразмислени добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2.2	0	0	0	0	0	0	0	0	943,238	0	0	943,238
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остатни несопственички промени во капиталот	III2.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IV	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эпокемурационализација на акционерскиот капитал	IV1	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	245,980,000
Остатни уделни од страна на сопствениците	IV2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IV3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остатна распределба на сопствениците	IV4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	943,238	0	-4,969,919	241,953,319

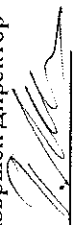
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ
за годината што завршува на 31 декември 2024 година

													износ во денари
Состојба на 1 Јануари тековната деловна година	VI	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	0	943,238	-4,969,919	241,953,319
Промена во сметководствените политики	VII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	VII.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 Јануари тековната деловна година – прерачено	VII	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	0	943,238	-4,969,919	241,953,319
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	677,203	-21,103,958	-20,426,755
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-21,103,958	-21,103,958
Несопственички промени во капиталот	VIII.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	677,203	0	677,203
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII.2.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	677,203	0	677,203
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII.2.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	VIII.2.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати улоги од страна на сопствениците	IX.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IX.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IX.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември тековната деловна година X	X	245,980,000	0	0	0	0	0	0	0	0	1,620,441	-26,073,877	221,526,564

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање со Одлука заведена под бр.0204-47/1 од 27 февруари 2025 година, од страна на Одборот на директори.

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации за друштвото

Друштвото за осигурување „ПРВА ЖИВОТ“ АД Скопје (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија, основано на 14 јули 2023 година од страна на ПРВА ГРУП, осигурителна холдинг компанија, плц (SKUPINA PRVA, zavarovalniski holding d.d) со седиште на ул. Фајфарјева бр.33 Љубљана, Република Словенија, а на 1 ноември 2023 година Друштвото започна со вршење на работи од областа на осигурување.

Како основач со 100% сопственост на капиталот се јавува „Скупина Прва“ заваровалнишки холдинг дд, Словенија, со сопственост на 4.000 обични акции со номинална вредност од 1.000 евра.

Седиштето на Друштвото е на бул. “Митрополит Теодосиј Гологанов” бр. 6-1, кат 2, Центар, Скопје.

Друштвото врши работи во областа на животното осигурување.

На 31 декември 2024 година Друштвото има 14 вработени. (2023: 16 вработени).

Друштвото врши работи од областа на осигурувањето и тоа склучување и исполнување на договори за животна осигурување. Предмет на работење на друштвото е вршење на работи на живото осигурување, под главна приходна шифра 65.11 – Осигурување на живот, во согласност со Законот за Супервизија во Осигурувањето во рамките на следните класи на осигурување, а врз основа на:

Решение за издавање дозвола за вршење работи на осигурување од Агенција за супервизија на осигурување (АСО), број 14-1-473 од 11 јули 2023 година, за следните класи на осигурување:

- Класа 19 – Осигурување на живот
- Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај - незгода
- Класа 2 – Здравствено осигурување

Решение за издавање дозвола за воведување на нова класа на осигурување од АСО, број 14-1-1065 од 24 октомври 2023 година, за следната класа на осигурување:

- Класа 21 - Осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

Управувачки тела

Начинот на управување на Прва Живот АД Скопје е според едно-степен систем на управување.

Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори.

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законската регулатива, подзаконските акти и останати прописи, Статутот и интерните политики на работење на друштвото.

Членовите на Одборот на Директори на друштвото, во 2024 и 2023 година, како и до датумот на овој извештај се прикажани во продолжение:

- г. Јанез Крањц, Претседател на Одбор на Директори
- г. Аљоша Томич, Неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одбор на Директори

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање со Одлука заведена под бр.0204-47/1 од 27 февруари 2025 година, од страна на Одборот на директори.

1 Општи информации за друштвото (продолжение)

Во текот на 2024 година, Одборот на директори одржа осум (8) состаноци на кои беа разгледувани значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото. Одборот на директори разгледуваше и решаваше и за други работи од тековен карактер кои се во негова надлежност.

Акционерите ги остваруваат своите права преку Собранието на акционери. Во текот на 2024 година беше одржана една (1) седница на Собранието на акционери, одржана на 15 мај 2024 година.

2. Основи за подготовка на финансиските извештаи

2.7 Извештај за усогласеност

Овие финансиските извештаи се подготвени во сите материјални износи во согласност со Законот за трговски друштва објавен во (Службен Весник на РСМ бр.28/04 и сите последователни промени), законските одредби од Законот за супервизија на осигурување (Службен Весник на РСМ бр.27/02 и сите последователни промени), Правилникот за водење сметководство (Службен Весник на РСМ бр.159/09, 164/10 и 107/11) за изготвување на овие финансиски извештаи, како и дополнителна подзаконска регулатива пропишана од страна на Советот на експерти при Агенцијата за супервизија на осигурување, од кои ги издвојуваме:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Сл. весник 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021);
- Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. весник 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022);
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (Сл. весник 64/2011, 127/2014, 61/2016, 36/2019, 107/2020 и 118/2022);
- Правилник за вложување на средствата на математичка резерва кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови, кога осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик, вреднување, начин и рокови за известување (Сл. Весник 122/2019);
- Правилник за видови и опис на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување или реосигурување (Сл. Весник бр. 5/2011, 64/2011, 61/2016, 170/2019 и 96/2020);
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. весник 44/2012, 61/2016, 36/2019 и 118/2022)
- Детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување;
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (Сл. весник 64/2011, 61/2016 и 118/2022);
- Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета и/или осигурен износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците (Сл. весник 224/2020 и 174/023);
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (Сл. весник 67/201);
- Правилник за детална содржина на потврдата за актуар (Сл. весник 2014, 170/2019);
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност (Сл. весник 5/ 2011, 41/2011 и 61/2016);
- Правилник за методот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (Сл. весник 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020);

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

2. Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

2.1 Извештај за усогласеност (продолжува)

- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (Сл. Весник 318/2020);
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување (Сл. весник 5/2011, 167/2011, 189/2013, 22/2016, 118/2022 и 130/2022);
- Правилник за минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва и друштвата за застапување во осигурување (Сл. весник 260/2020).

На 3 април 2024 објавен е нов Правилникот за водење сметководство (издаден во Службен весник на РМ бр. 75/24) каде што беа објавени ажурираните МСФИ, КТМФИ, и ПКТ. Новиот Правилник за водење на сметководство ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 освен Меѓународниот стандард за финансиско известување 17 Договори за осигурување кој ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2028 година.

Друштвото е во процес на проценка на влијанието на новиот Правилник за водење сметководство врз финансиските извештаи.

2.2 Основни сметководствени политики

Во составувањето на овие финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешка 3. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на презентираниите години, освен доколку не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност освен ако не е поинаку презентирано во сметководствените политики кои се дадени во понатамошниот текст.

2.3 Функционална и известувачка валута

Функционална и известувачка валута на Друштвото е македонски денар („Денар“). Сите износи во финансиските извештаи и соодветните белешки се прикажани во денари, освен доколку не е поинаку наведено.

2.4 Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, Законот за супервизија во осигурувањето и останатите пропишани законски и подзаконски акти од Агенцијата за супервизија на осигурувањето бара од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги во предвид околностите, и претставуваат основа за донесување на одлука за сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин. Реалните состојби можат да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измената на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае на идните периоди.

Измените во врска со расудувањата направени од страна на раководството при примената на сметководствените политики кои имаат значително влијание на финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се прикажани во белешка 4.

3 Значајни сметководствени политики

Сметководствени политики наведени подолу се конзистентно применети за сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиски променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да исплати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

3.2 Договори за осигурување

а) Признавање и мерење

Општи договори за осигурување

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспева за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата.

Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период, како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирана премија кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој договор за осигурување поодделно, користејќи го дневниот про-рата метод („про-рата темпорис“ методата) и доколку е потребно, корегирани за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во периодот кој соодветствува на периодот на ризик.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

Штети

Настанатите штети ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во животното осигурување (во случај на откуп или доживување) се зголемува за оствареното профитно учество и трошоците за обработка на штетата.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветна маржа на внимателност.

Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови.

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

б) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

в) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

г) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

3.3 Приходи

а) Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се објелоденети во белешка 3.2.(а)

б) Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување и учество во добивката од делот за реосигурување. Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

в) Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од финансиски средства и истите се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Приходот од финансиски средства се состои од приходи од камати од должнички хартии од вредност, орочени депозити во банки, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, курсни разлики. Приходите од вложувања се признаваат во моментот на настанување користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

г) Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

3.4 Наеми

Друштвото дава и зема недвижности под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во рамките на времетраење на наемот.

3.5 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.6 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.7 Користи за вработените

а) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на локалната законска регулатива и нема правни или изведени обврски за плаќање во иднина. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси се признаваат како расход во извештајот за сеопфатната добивка кога се пресметуваат.

б) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

в) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа две просечни плати на вработените во моментот на заминување во пензија и јубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор. Долгорочните користи за вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по овој основ.

3.8 Парични средства

Паричните средства се презентираат во Извештајот за финансиската состојба според номинална вредност. За целите на подготовка на извештајот за парични текови, паричните средства се состојат од готовина во благајна, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување и орочени депозити со краен рок на достасаност од три или помалку месеци од датумот на стекнување.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.9 Данок од добивка

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Согласно Законот за данок на добивка во Република Северна Македонија (Службен Весник на РСМ бр.112/2014 година и сите последователни промени), Друштвото е подложно на данок на добивка. Стапката на данокот на добивка изнесува 10%, а даночен период за кој се утврдува данокот на добивка е календарската година. Даночната основа се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник. Даночната основа за пресметка на данокот се зголемува за износот на непризнаени расходи утврдени во "Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данок на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување" и намален за износот на даночниот кредит.

Данокот на добивка во текот на годината се плаќа врз основа на месечни аконтации кои се пресметани врз основа на даночниот биланс за претходната година. На крајот на периодот на известување, се изготвува конечна пресметка на данокот на добивка за тековната година со која се врши порамнување на платените аконтации и конечната даночна обврска.

Признавање на резервации за данок

Во случај на неизвесни обврски за данок, резервации се признаваат во согласност со меѓународниот стандард 37 – Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства, прифатен во Република Северна Македонија (MCC 37).

3.10. Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се преведуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почеток на периодот, коригирана за ефективна камата и плаќања во текот на периодот и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се преведуваат во денари според курсот важечки на денот на утврдувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во извештајот за сеопфатната добивка, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се преведуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР). Среден девизен курс кој беше применет за прикажување на позициите на Извештајот на финансиска состојба, деноминирани во странска валута е следен:

	<u>31 декември 2024</u>	<u>31 декември 2023</u>
1 ЕУР	61.4950	61.4950

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.11 Финансиски инструменти

Финансиските средства се признаваат во моментот кога Друштвото станува страна во договорните обврски по инструментот. Финансиските средства почетно се признаваат по објективната вредност.

Класификација

Друштвото ги класификува финансиските средства како: дадени заеми и побарувања, средства коишто се чуваат до доспевање, средства расположливи за продажба и средства за тргување - по објективна вредност преку билансот на успех. Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање. Финансиските обврски се класификувани и се вреднуваат како финансиски обврски прикажани по амортизирана вредност.

Мерење при почетно признавање

Сите финансиски средства, освен оние коишто се мерат по објективната вредност преку билансот на успех, почетно се признаваат според нивната набавна цена, односно објективната вредност на дадените средства во моментот на нивното стекнување, вклучувајќи ги и трошоците за набавка.

а) Заеми и побарувања

Дадените заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или предвидливи плаќања и кои не котираат на активен пазар. Тие произлегуваат од активностите каде што Друштвото обезбедува пари на должник без намера за тргување. Заемите се признаваат кога паричните средства му се одобрени на должникот и се прикажани по амортизирана вредност со користење на принципот на ефективна каматна стапка.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се финансиски средства со фиксни плаќања и фиксни рокови на доспевање со што Друштвото има можност за нивно чување до доспевање. Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност. Амортизирана набавна вредност претставува вредност на сите идни парични текови дисконтирани со примена на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е дисконтна стапка по која сегашната, дисконтираната вредност на сите идни парични текови се сведува на трошокот на набавка при почетно мерење, и претставува интерна стапка на принос на финансиското средство. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средство се депризнава или кога е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

Доколку Друштвото продаде или прекласификува значителен износ од средствата што се чуваат до доспевање пред датумот на доспевање, во тој случај класификацијата на целата категорија ќе се доведе во прашање и ќе се прекласификува како категорија расположливи за продажба.

в) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба, се недеривативни финансиски средства, кои не се квалификувани во никоја друга категорија на средства и Друштвото има намера да ги чува на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.11 Финансиски инструменти (продолжува)

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба (продолжува)

Финансиските средства расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, по нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. Финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, се евидентираат по набавна вредност намалена за загубите поради обезвреднување. Согласно регулативата должничките хартиите од вредност издадени од Република Северна Македонија кои не се котирани на Македонската берза за хартии од вредност, а можат да се стекнат од издавачот на примарен пазар или на пазари преку шалтер, се вреднуваат со примена на методот на ефективна каматна стапка. Сите останати вложувања расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна камата. Приходот од дивиденда се признава кога на Друштвото ќе му биде утврдено правото на дивиденда. Добивките или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех. Останатите промени во објективната вредност се евидентираат директно во капиталот се додека вложувањата не се продадат или обезвреднат, при што кумулативните добивки или загуби од капиталот се признаваат во билансот на успех.

г) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се финансиски средства за кои Друштвото има намера да ги чува определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови. Финансиските средства за тргување почетно се признаени по објективна вредност на денот на плаќање или по набавна вредност, а трансакциските трошоци директно се признаваат во билансот на успех. Објективната вредност е износот за кое средството може да биде разменето или обврската подмирена помеѓу страните во трансакцијата.

За финансиските средства за тргување, ефектите од вреднување кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех, директно се признаваат во билансот на успех, како и курсните разлики за хартии од вредност деноминирани во странски валути.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирани, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на успех само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.11 Финансиски инструменти (продолжува)

а) Исправка на вредноста на побарувања од осигурување

Друштвото врши исправка на вредноста на побарувањата согласно Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради обезвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во Правилникот.

Во согласност со Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Друштвото ги класификува побарувањата по основ на премии за осигурување во ризични категории, според староста на побарувањата. Ризичните категории на доспеаните ненаплатени побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2024 и 2023 година се како што следи:

Категорија	Критериум
Категорија А	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги исполниле на датумот на достасување, и доцнат во подмирување на своите обврски најмногу 30 дена од датумот на достасувањето на побарувањето
Категорија Б	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги подмириле во период од 31 ден до 60 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија В	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги подмириле во период од 61 ден до 120 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Г	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги подмириле во период од 121 ден до 270 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Д	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги подмириле во период од 271 ден до 365 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Ѓ	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги подмириле над 365 дена од датумот на достасување на побарувањето, како и тужени побарувања

Пресметката на исправката на вредност се врши со примена на следниве проценти на исправка на бруто износ на побарувањето, според ризичната категорија:

Група на побарувања	Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Категорија А	Доспеани до 30 дена	0%
Категорија Б	Доспеани од 31 до 60 дена	10%-30%
Категорија В	Доспеани од 61 до 120 дена	31%-50%
Категорија Г	Доспеани од 121 до 270 дена	51%-70%
Категорија Д	Доспеани од 271 до 365 дена	71%-90%
Категорија Ѓ	Доспеани над 365 дена	100%

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.11 Финансиски инструменти (продолжува)

б) Исправка на вредност на финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главницата во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите за продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ билансот на успех.

Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи за продажба сопственички хартии од вредност се признава во капиталот.

3.12 Недвижности, опрема и останати материјални средства

Мерење при почетно признавање и последователно мерење

Почетно, недвижностите и опремата се евидентира по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, недвижностите и опремата се водат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во периодот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на материјалните средства, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на недвижности, опрема и останатите материјални средства се признава како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

Амортизација

Амортизацијата на недвижностите, опремата и останатите материјални средства претставува систематска распределба на износот кој се амортизира износ за време на корисниот век на употреба на средството. Недвижностите, опремата и останатите материјални средства се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Вложувањата во туѓи објекти се амортизираат според пократкиот период од корисниот век на употреба и договорот за наем. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба за 2024 година се следните:

Градежни објекти	2,5%
Опрема, мебел и патнички автомобили	10-25%

Проценетиот корисен век на опремата и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.13 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на износот кој се амортизира за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2024 година изнесува 25% годишно.

Проценетиот корисен век на нематеријалните средства и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.14 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Заклучно со 31 декември 2024, Друштвото нема средства кои имаат неограничен век на користење.

Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени.

Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачка вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.15 Обврски спрема добавувачи и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и останати обврски кои се прикажани во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

3.16 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото.

Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- резерви за настанати, но непријавени штети;
- резерви за повторно отворени штети;
- резерви за трошоци за обработка на штети;
- обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети
- резерви за преносна премија;
- математичка резерва

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. Во одредувањето на очекуваните трошоци, Друштвото ги вклучува расположливите информации за:

- изготвените технички извештаи кои се однесуваат на настанати материјални загуби или медицински извештаи за повреди или болести;
- судските одлуки, било да се конечни или не;
- штетите за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- затезна камата од судски спорови;
- останатите трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

На крајот на секој период на известување Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување и на 31 декември 2024 година, истите се пресметани со примена на методот на Очекуван коефициент на штети, "Expected Loss Ratio Method". Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основните за мерење.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- директни трошоци
- индиректни трошоци

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на обработка на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи. Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депризнаваат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за подмирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депризнавање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

ѓ) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето ("про-рата-темпорис" методата). Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој договор поединечно.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

е) Математичка резерва

Математичка резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашна вредност на идните обврски на договаработ на осигурувањето врз основа на тие договори.

При одбирање на методите за актуарска пресметка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

За утврдување на математичката резерва Друштвото користи актуарски методи во согласност со правилата и процедурите пропишани од Агенцијата за супервизија на осигурувањето притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување, вклучувајќи и:

- гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право;
- бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници, без оглед на видот на бонусот;
- сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување;
- трошоци, вклучувајќи и провизии.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето проспективна метода како разлика на сегашната вредност на сите идни обврски по договорите за осигурување и сегашна вредност на сите идни обврски на договаработ на осигурувањето за секој договор поединечно. За класите на осигурување за кои се пресметува математичка резерва, резервата за преносна премија е дел од математичката резерва. Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

Согласно пропишаната регулатива кај осигурувањата на живот Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација).

Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2023: 3,5%).

3.18 Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност. Споредбено со тековната позиција на капиталот, загубата за годината, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2024 година се презентирани во табелата подолу.

Резултати од спроведениот стрес тест	Пресметан регулаторен капитал	Загуба во годината	Стапка на капитална адекватност	Промена на стапка на адекватност	Потребно ниво на маргина на солвентност
Состојба со 31.12.2024	209,102,631		113,34%		2,476,379
Сценарио 1.1: Пад на бруто полисирана премија за 10%	207,621,889	-1,480,742	112,54%	0,71%	2,230,838
Сценарио 1.2: Раст на бруто полисирана премија за 10%	210,693,887	1,591,256	114,21%	-0,76%	2,501,849
Сценарио 2: Промена на вкalkулирана каматна с-ка за пресметка на МР	209,026,279	-76,352	113,30%	0,04%	2,479,433
Сценарио 3: Промена на пристапна старост за пресметка на МР	208,820,337	-282,294	113,19%	0,14%	2,487,671

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.18 Анализа на сензитивност (продолжува)

Анализата на сензитивност Друштвото ја спроведува со примена на детерминистички пристап со претпоставка дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла и не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив. За оние варијабли за кои се смета дека се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото.

3.19 Тест за соодветност на обврските

Друштвото најмалку еднаш годишно спроведува Тест за соодветност на обврските (LAT) користејќи тековни проценки на идните парични текови според договорите за осигурување.

Доколку проценката покаже дека сметководствената вредност на обврските за осигурување (намалени за соодветните трошоци за стекнување и соодветните нематеријални средства) се несоодветни во однос на проценетите идни парични текови, целокупните недостатоци се признаваат во добивката или загубата.

Тестот за соодветност (адекватност) на обврските (LAT) се спроведува со развиен модел за тарифните групи од осигурување на живот за случај на смрт, осигурување на живот за случај на смрт со опаѓачки осигурени суми и дополнително осигурување од критични болести кои истовремено имаат вкупно учество од 100% од вкупната математичка резерва.

Моделот ги пресметува паричните текови за сите наредни години до истек на осигурувањето поединечно за договор за осигурување.

Актуарски претпоставки користени за проекцијата на идни парични текови:

- Смртност
- Стапка на прекини
- Стапка на поврат на провизија од прекинати договори
- Трошоци
- Дисконтна стапка

Резултати

Тестот за соодветност на обврските (LAT) покажува достаточност на издвоената математичка резерва на 31.12.2024 година.

Покрај основниот тест за соодветност на обврските (LAT) се тестираа следните претпоставки во однос на основното сценарио на пресметка:

- Зголемена стапка на смртност - 10%
- Зголемена стапка на прекини +10%
- Зголемени оперативни трошоци +10%
- Намалување на стапката на принос за -0,5р.р. и соодветно намалено дисконтирање

Анализи кои што се спроведуваат на квартално ниво се анализи на коефициент на штети и run-off анализи на резервите.

3 Значајни сметководствени политики (продолжува)

3.20 Акционерски капитал

Обични акции

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени обични акции. Дополнителните трошоци директно поврзани со издавање на обични акции и опции на акции се признаваат како намалување од капиталот.

Резерви

Резервите на сигурност претставуваат не-номиниран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

3.21 Вложувања во средства по основ на договори за осигурување на живот каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (Јунит линк)

Вложувањата во инвестициони фондови се однесуваат на производи кај кои осигуреникот го превзема инвестициониот ризик, при што Договорачот нема гарантирана сума при истек на осигурувањето и нема гарантирана откупна вредност. Со премијата за вложување, Осигурувачот купува удели во инвестицискиот фонд наведено во Понудата и Полисата која е издадена при склучување на Договорот за осигурување на живот. Вложувањата во инвестициони фондови се класифицирани како финансиски средства чувани за тргување и се признаваат и мерат согласно сметководствената политика објаснета во белешка 3.9.(г) Уделите купени во корист на овие договори се вреднуваат на секој датум на известување користејќи ја вредноста на средствата на фондот на ниво на удел. Вреднувањето на уделот се пресметува и објавува јавно од страна на отворениот инвестициски фонд. Ова е стапката по која инвеститорот може да ја купи или продаде единицата на учество од издавачот. Друштвото претпоставува дека издавачот т.е. отворениот инвестициски фонд, како субјект подложен на посебна супервизија, користи потврдени единици за да ја утврди објективната вредност. Покрај тоа, инвестициските фондови се субјекти чии законски извештаи подлежат на задолжителна ревизија од страна на друштво за ревизија како и ризикот од вреднување е минимизиран преку независна проверка што ја извршува депозитарна банка на фондот.

3.22 Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или не-случување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или не-случување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3.23 Споредбени податоци

Со цел да се обезбеди конзистентност со презентацијата на финансиските податоци за тековниот период, некои ставки може да се рекласификуваат за претходниот споредбен период. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на компарабилноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

3.24 Значајни настани и трансакции

Претпоставка за континуитет и макроекономски предизвици

Финансиски извештаи на 31 декември 2024 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Друштвото ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истото ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина.

Макроекономските услови во кои Друштвото ќе ја остварува својата активност во текот на 2025 година се условени од продолжените геополитички тензии од конфликтот помеѓу Русија и Украина, можното продлабочувањето на енергетската криза, како и домашните политички случувања. Ваквиот амбиент неповолно делува врз изгледите за раст на домашната економија и може да резултира во претпоставки и проценки кои бараат преоценување, што може да доведе до материјално прилагодување на сметководствената вредност на средствата и обврските во рамките на следните финансиски години.

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Друштвото. Друштвото изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет. До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Друштвото продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

Друштвото ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирано на одржување на квалитетот на услугите и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој. Раководството на Друштвото верува дека претпоставката за континуитет на Друштвото е соодветна и дека Друштвото ќе продолжи да функционира според принципот на континуитет.

3.25 Трансакции со поврзани страни

Поврзани страни се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

Поврзани страни се членките на ПРВА ГРУП, групацијата и клучниот раководен персонал.

4 Клучни сметководствени расудувања во примена на сметководствените политики на Друштвото

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("ИБНР") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Може да постои значаен период од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба.

4 Клучни сметководствени расудувања во примена на сметководствените политики на Друштвото (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување (продолжува)

Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се настануваат штетите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходни години и очекуваните коефициенти на штети.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од пет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурени настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право;
- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници, без оглед на видот на бонусот;
- Сите права кои договаработ може да ги избере врз основа на договорите за осигурување и
- Трошоци, вклучувајќи провизии

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

4 Клучни сметководствени расудувања во примена на сметководствените политики на Друштвото (продолжува)

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредени категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до достасаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестициските активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило балансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста.

Реосигурувањето е една од најважните алатки за управување со ризик што ја користи Друштвото. Друштвото користи реосигурување за да ги намали своите осигурителни ризици и нестабилноста на неговите финансиски резултати, да ја стабилизира својата солвентност, да го користи својот расположлив капитал поефикасно, да ја подобри својата способност да издржи катастрофи, да го зголеми својот капацитет за преземање на ризик при прием во осигурување и да се потпира на експертизата на реосигурителот во однос на развојот на производи.

Ризиците кои го надминуваат максималното покритие од договорот за реосигурување потребно е да се реосигураат со факултативни договори за реосигурување.

Во овој момент, Друштвото не користи факултативно или фронтинг реосигурување.

Нивото на апетит за ризик и толеранција на ризик се утврдува со носење на Одлука за висина на максимален самопридржај на Друштвото за секоја година.

Друштвото не е кредитно изложено кон реосигурителот, ниту пак ќе бира реосигурители во иднина кон кои има кредитна изложеност. Тековниот Реосигурител нема проблеми со ликвидноста, што е потврдено со јавно објавените ревидирани финансиски извештаи и кредитниот рејтинг, па согласно тоа проценка е дека ризикот од неликвидност за целите на покривање на рочната неусогласеност меѓу исплатата на штети и надоместоците од реосигурителите е занемарлив.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителот.

Друштвото го има проценето влијанието максималниот самопридржај од програмата за реосигурување на одредени клучни варијабли врз капиталот. Споредбено со тековната позиција на капиталот резултатите спроведени со состојба на портфолиото на 31 декември 2024 година се презентирани во табелата подолу.

Резултати од спроведениот стрес тест	Пресметан регулаторен капитал	Стапка на капитална адекватност	Промена на стапка на адекватност
Состојба со 31.12.2024	209,102,631	113,34%	
Сценарио 1: настанати штети смрт од болест на 15 договори со најголема осигурена сума во портфолиото	190,956,609	103,51%	-9,50%
Сценарио 2: настанати штети смрт од несрекен случај на договори кај договорачот со најголем број осигурени лица	170,145,549	92,23%	-22,90%
Сценарио 3: смртност на 1% од портфолио	203,301,269	110,20%	-2,85%

Анализата на сензитивност Друштвото ја спроведува со примена на детерминистички пристап со претпоставка дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла и не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

За оние варијабли за кои се смета дека се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз загубата за годината и на капиталот има во случај на концентрација на ризик на настанување на смрт од несреќен случај од еден штетен настан за осигурени лица кај еден ист Договарач на осигурувањето.

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животно осигурување

	2024	2023
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	4,715,000	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-
Финансиски вложувања за тргување	1,455,567	-
Депозити, заеми и останати пласмани	1,206,150	-
Пари и парични еквиваленти	-	35,000
	7,376,717	35,000

Вложување на средствата кои ги покриваат технички резерви - животно осигурување

	2024	2023
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	830,850	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-
Финансиски вложувања за тргување	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	218,368	-
Пари и парични еквиваленти	-	7,000
	1,049,218	7,000

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Согласно законската регулатива, Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на техничките резерви. На 31 декември 2024 година, дел од вложувањата кои служат како средства што ги покриваат резервите по договорите за осигурување изнесуваат 6,970,368 МКД (2023: 42,000 МКД) и вложувањата за посебна резерва кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик изнесуваат 1,455,567 МКД. Овие средства се состојат од банкарски сметки и депозити во банки, државни обврзници, како и вложување во инвестициски фондови.

На 31 декември 2024 и 2023 година, вкупните вложувања на средствата се прикажани во прегледот:

	2024 МКД	2023 МКД
Средства		
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	1,073,895	7,382,929
Депозити во банки	27,210,596	30,000,000
Обврзници и други должнички хартии од вредност за кои гарантира РСМ - државни обврзници	153,801,461	159,774,380
Акции издадени врз основа на одобрение на Комисијата за хартии од вредност - сопственички хартии од вредност	-	-
Вложување во инвестициски фондови	102,444	-
Вложување во долгорочни обврзници и хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од Земја членка на ЕУ	-	-
Друг вид вложувања согласно правилата на АСО	1,455,567	-
Вкупно вложени средства	183,643,963	197,157,309
Обврски (математички и технички)		
Бруто резерви по договори за осигурување	7,807,537	41,552
Дел за реосигурителот	217,783	1,572
Вкупно обврски по договори за осигурување (нето)	8,025,320	43,124
Усогласеност на средствата и обврските	175,618,643	197,114,185

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

5.2 Пазарен ризик

5.2.1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото е изложено само на ЕУР.

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукуира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот.

5.3 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на правни друштва и физички лица во Република Северна Македонија. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2024 мкд	2023 мкд
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	137,383,037	144,033,159
Финансиски вложувања расположливи за продажба	16,418,424	15,741,221
Финансиски вложувања за тргување	102,444	-
Депозити, заеми и останати пласмани	27,210,596	30,000,000
Побарувања за премии	1,193,237	22,059
Други побарувања	4,419,555	2,649,630
Пари и парични еквиваленти	1,073,895	7,382,929
Вкупно	187,801,188	199,828,998

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2024, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 73,15% (2023: 72,08%) се однесуваат на финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, 8,74% (2023: 7,88%) се однесуваат на финансиски вложувања расположливи за продажба, 14,49% (2023: 15,01%) се однесуваат на орочени депозити, заеми и останати пласмани, додека пари и останати побарувања се 3,61% (2023: 5,03%).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2024 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во, средна банка во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од Народна Банка на РСМ.

Раководството на Друштвото е убедено во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

Структура на побарувања од премии на 31 декември 2024 и 31 декември 2023, е како што следи:

	31 декември 2024 (МКД)		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	760,931	-	760,931
Доспеани, но неоштетени побарувања	337,742	-	337,742
Доспеани и оштетени побарувања	141,256	46,692	94,564
	1,239,929	46,692	1,193,237

	31 декември 2023 (МКД)		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	22,059	-	22,059
Доспеани и оштетени побарувања	-	-	-
	22,059	-	22,059

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2024 година, според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (Сл. весник 107/2020) е следна:

	2024 МКД	2023 МКД
Недоспеани	760,931	-
Од 0-30 дена	337,742	22,059
Од 31-60 дена	40,209	-
Од 61-120 дена	24,270	-
Од 121-270 дена	30,085	-
Од 271-365 дена	-	-
Над 365 дена	-	-
	1,193,237	22,059

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.4 Кредитен ризик (продолжува)

Останатите финансиски средства прикажани во табелата за максимална изложеност на кредитен ризик се недоспеани или доспеани но ништовни.

2024

Доспевање на останати финансиски средства (нето)	Финансиски вложувања кои се чуваат доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Недоспеани	137,383,037	16,418,424	27,210,596	102,444	-	-
Од 0-30 дена	-	-	-	-	-	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	-	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	-	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	-	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	-	-
Над 365 дена	-	-	-	-	-	-
Вкупно	<u>137,383,037</u>	<u>16,418,424</u>	<u>27,210,596</u>	<u>102,444</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

2023

Доспевање на останати финансиски средства (нето)	Финансиски вложувања кои се чуваат доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Недоспеани	144,033,159	15,741,221	30,000,000	-	-	-
Од 0-30 дена	-	-	-	-	-	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	-	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	-	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	-	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	-	-
Над 365 дена	-	-	-	-	-	-
Вкупно	<u>144,033,159</u>	<u>15,741,221</u>	<u>30,000,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

5.4 Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по променливи каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема пласирано средства во вид на депозити во банки со променлива каматна стапка, односно сите орочени депозити на Друштвото се со фиксна каматна стапка, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.5 Каматен ризик (продолжува)

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на 31 декември 2024 година е како што следува:

	2024 мкд	2023 мкд
Финансиски средства		
Некаматносни:		
- Парични средства	1,073,895	7,382,929
- Побарувања од непосредни работи на осигурување	1,193,237	22,059
- Останати побарувања	3,312,654	2,649,630
- Акции и удели во инвестициски фондови	102,444	-
- Дадени позајмици	1,106,901	-
	6,789,131	10,054,618
Каматносни со фиксна камата		
- Депозити во банка	27,210,596	30,000,000
- Вложувања во државни обврзници	153,801,461	159,774,380
- Акции и удели во инвестициски фондови	-	-
- Дадени позајмици	-	-
	181,012,057	189,774,380
Вкупни финансиски средства	187,801,188	199,828,998
	2024 мкд	2023 мкд
Финансиски обврски		
Некаматносни:		
- Обврски за штети	-	-
- Останати тековни обврски	8,250,002	7,845,639
	8,250,002	7,845,639
Вкупни финансиски обврски	8,250,002	7,845,639

5.6 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која се спроведува со: планирање на тековните и можните одливи на парични средства и соодветни приливи на истите; редовна контрола на ликвидноста и усвојување на соодветни мерки за спречување или отстранување на причините за неликвидност. Како дел од политиката за управување со ликвидноста Друштвото одржува портфолио на високо ликвидни средства.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.6 Ликвидносен ризик (продолжува)

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој ликвидните средства на осигурителното друштво кое се занимава со животно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да бидат барем еднакви на доспеаните обврски и обврските кои наскоро ќе доспеат.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Следната табела ја дава рочната структура на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2024 година според нивната преостаната рочност во денари:

31 декември 2024	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	над 12 месеци	Вкупно
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	-	137,383,037	137,383,037
Вложувања кои се расположливи за продажба	-	-	-	16,418,424	16,418,424
Финансиски вложувања за тргување	102,444	-	-	-	102,444
Депозити, заеми и останати пласмани	-	86,078	11,688,000	15,436,518	27,210,596
Побарувања од непосредни работи на осигурување	1,098,673	40,209	54,355	-	1,193,237
Останати побарувања	1,747,951	-	2,671,604	-	4,419,555
Парични средства	1,073,895	-	-	-	1,073,895
	4,022,963	126,287	14,413,959	169,237,979	187,801,188
31 декември 2024	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	над 12 месеци	Вкупно
Останати резерви	-	-	-	119,454	119,454
Одложени и тековни даночни обврски	71,860	-	-	-	71,860
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	217,783	-	-	-	217,783
Останати обврски	4,494,668	467,470	-	-	4,962,138
Пасивни временски разграничувања	2,878,767	-	-	-	2,878,767
	7,663,078	467,470	-	119,454	8,250,002

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.6 Ликвидносен ризик (продолжува)

Следната табела ја дава рочната структура на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година според нивната преостаната рочност во денари:

31 декември 2023	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Вложувања кои се чуваат до доспевање	-	-	-	144,033,159	144,033,159
Вложувања кои се расположливи за продажба	-	-	-	15,741,221	15,741,221
Финансиски вложувања за тргување	-	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	-	30,000,000	30,000,000
Побарувања од непосредни работи на осигурување	-	22,059	-	-	22,059
Останати побарувања	19,944	-	2,629,686	-	2,649,630
Парични средства	7,382,930	-	-	-	7,382,929
	<u>7,402,873</u>	<u>22,059</u>	<u>2,629,686</u>	<u>189,774,380</u>	<u>199,828,998</u>
31 декември 2023	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Останати резерви	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни обврски	-	1,093,661	-	-	1,093,661
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	1,572	-	-	1,572
Останати обврски	4,701,849	1,657,250	-	-	6,359,099
Пасивни временски разграничувања	-	391,307	-	-	391,307
	<u>4,701,849</u>	<u>3,143,790</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,845,639</u>

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапката на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Согласно Законот за супервизија, капиталот на Друштвото се состои од основен и дополнителен капитал, и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година;
- други потенцијални обврски кои Друштвото за осигурување има обврска да ги прикаже во вонбилансна евиденција.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал се намалува за следниве ставки:

- вложувања на друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои друштвото за осигурување има удел од повеќе од 10%;
- вложувања на друштво за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени во точка 1, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени во точка 1.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

5 Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.7. Управување со ризикот од капитал (продолжува)

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2024 и 2023 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

	2024 МКД	2023 МКД
1. Основен капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	245,980,000	245,980,000
б) Резерви	-	-
в) Пренесена нераспределена добивка	-	-
г) Добивка од тековна година	-	-
<i>Одбивни ставки</i>		
а) Сопствени акции	-	-
б) Долгорочни нематеријални средства	(12,099,845)	(14,405,108)
в) Пренесена непокриена загуба	(4,969,919)	-
г) Загуба од тековна година	(21,103,958)	(4,969,919)
д) Други потенцијални обврски	-	-
Вкупно основен капитал	207,806,278	226,604,973
2. Дополнителен капитал		
а) Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	-	-
б) Субординирани должнички инструменти	-	-
в) Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	-	-
г) Револаризациони резерви	1,296,353	754,590
Вкупно дополнителен капитал	1,296,353	754,590
Вкупно основен и дополнителен капитал	209,102,631	227,359,563
	2024 МКД	2023 МКД
3. Намалување на капитал чл.72		
Вложувања во акции во правни лица од член 72 од ЗСО	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од член 72 од ЗСО	-	-
Вкупно одбитни ставки	-	-
Вкупно Капитал	209,102,631	227,359,563
	2024 МКД	2023 МКД
4. Маргина на солвентност	2,476,379	144,452
5. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	184,477,500	184,485,000
6. Вишок на капитал во однос на маргина на солвентност	206,626,253	227,215,111
7. Вишок на капитал во однос на гарантен фонд	24,625,131	42,874,563

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5. Управување со ризикот од осигурување и финансиските ризици (продолжува)

5.7. Управување со ризикот од капитал (продолжува)

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 2,476,379 денари (2023: 144,452 денари).

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

6 Утврдување на објективна вредност

Друштвото не располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

31 декември 2024	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Средства		
Хартии од вредност расположливи за продажба	16,418,424	16,418,424
Хартии од вредност чувани до достасување	137,383,037	137,383,037
Хартии од вредност за тргување	102,444	102,444
Вкупно	153,903,905	153,903,905
Кредити и побарувања		-
Орочени депозити	27,210,596	27,210,596
Побарување од непосредни работи на осигурување	1,193,237	1,193,237
Останати побарувања	4,419,555	4,419,555
Парични средства и парични еквиваленти	1,073,895	1,073,895
Вкупно	187,801,188	187,801,188
Обврски		
Останати тековни обврски	8,250,002	8,250,002
Вкупно	8,250,002	8,250,002

6 Утврдување на објективна вредност (продолжува)

31 декември 2023	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Средства		
Хартии од вредност расположливи за продажба	15,741,221	15,741,221
Хартии од вредност чувани до достасување	144,033,159	144,033,159
Хартии од вредност за тргување	-	-
Вкупно	159,774,380	159,774,380
Кредити и побарувања		
Орочени депозити	30,000,000	30,000,000
Побарување од непосредни работи на осигурување	22,059	22,059
Останати побарувања	2,649,630	2,649,630
Парични средства и парични еквиваленти	7,382,930	7,382,930
Вкупно	199,828,999	199,828,999
Обврски		
Останати тековни обврски	7,845,639	7,845,639
Вкупно	7,845,639	7,845,639

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, како и во согласност со „Одлуката за одредување на начинот на вреднување на должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар“ издадена од АСО, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Врз основа на направената анализа, не се идентификувани значајни отстапувања на објективната вредност од евидентираната вредност на финансиските средства и обврски.

Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

7 Сегментно известување

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти. Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

8 Заработена премија од осигурување	2024 мкд	2023 мкд
Бруто полисирана премија за осигурување	20,169,734	93,499
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	(223,223)	(1,572)
Промена во бруто резервите за преносна премија	(981,236)	(6,634)
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	-	-
Вкупно заработена премија од осигурување	18,965,275	85,293
8.1 Полисирани премии по видови на осигурување	2024 мкд	2023 мкд
Полисирана премија за осигурување на живот	10,573,032	50,806
Полисирана премија за осигурување од незгода	1,551,186	15,516
Полисирана премија за дополнително здравствено осигурување (ТБС, малигни заболувања)	2,358,834	27,177
Полисирана премија за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот	5,686,682	-
Вкупно полисирани премии по видови на осигурување	20,169,734	93,499
9 Приходи од вложувања	2024 мкд	2023 мкд
Приходи од камати	7,352,570	2,269,983
Приходи од подружници, придружни друштва и заеднички контролирани ентитети	4,521	-
Нереализирана добивка од сведување на објективна вредност	51,480	-
Позитивни курсни разлики	25,178	9,234
Приходи од амортизација на дисконтот на обврзниците	2,318,737	596,249
Вкупно останати финансиски и други приходи	9,752,486	2,875,466
10 Останати финансиски и други приходи	2024 мкд	2023 мкд
Приходи од наем	861,457	-
Приходи од менаџмент надоместок за фондови		
Останати приходи	30,431	-
Вкупно останати финансиски и други приходи	891,888	-

11 Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување	2024 МКД	2023 МКД
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	212,709	25,948
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	259,286	8,970
Промени во бруто математичка резерва за смрт	4,667,099	-
Промени во бруто резервите за штети	190,088	
Вкупно промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување	5,329,182	34,918

12 Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување	2024 МКД	2023 МКД
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	1,455,567	-
Вкупно промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување	1,455,567	-

13 Нето трошоци за спроведување на осигурувањето	2024 мкд	2023 мкд
Провизија спрема друштва за застапување во осигурување	1,033,198	-
Провизија спрема застапници во осигурување	3,142,354	-
Провизија спрема осигурително брокерски друштва	6,385,434	-
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	927,539	295,735
Трошоци за маркетинг	629,227	114,937
Трошоци за репрезентација	384,460	-
Трошоци за печатење на обрасци	121,186	-
Останати трошоци за стекнување	-	-
Вкупно трошоци за стекнување	12,623,398	410,672
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	5,117,215	416,809
Трошоци за бруто плати на вработените	13,694,957	4,019,788
Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	747,011	224,794
Останати трошоци за вработени	1,027,382	161,532
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	910,553	370,481
Трошоци за наемнини	445,852	215,081
Трошоци за банкарски услуги	311,625	79,715
Трошоци за телекомуникациски услуги	450,419	110,511
Трошоци за одржување	4,067,496	247,844
Трошоци за други услуги	520,922	290,405
Материјални трошоци	548,567	87,060
Трошоци за комунални услуги	706,930	153,201
Трошоци за службени патувања	282,031	97,165
Трошоци за стручно усовршување	56,005	37,042
Трошоци за ревизии и законски контроли	736,497	362,821
Останати административни трошоци	1,291,136	458,005
Административни трошоци	30,914,598	7,332,253
Вкупно нето трошоци за спроведување на осигурувањето	43,537,996	7,742,925
14 Трошоци од вложувања	2024 мкд	2023 мкд
Негативни курсни разлики	44,118	114,051
Негативна ценовна разлика за фондовите	8,648	-
Нереализирана загуба од сведување на објективна вредност	4,836	-
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност) од вложувања за тргување	49,054	38,714
Вкупно трошоци од вложувања	106,656	152,765

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

15 Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

	2024 мкд	2023 мкд
Обезвреднување на побарувања	46,692	-
Останати трошоци	434	70
Останати осигурително технички трошоци	237,080	-
Вкупно останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	284,206	70

16 Данок од добивка

	2024 мкд	2023 мкд
Тековен данок од добивка	-	-
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:		
Бруто загуба	(21,103,958)	(4,969,919)
Даночна основа	-	-
Пресметан данок од добивка по 10%	-	-
Загуба пред оданочување	(21,103,958)	(4,969,919)
Ефективна даночна стапка	10,00%	10,00%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

17 Недвижности, опрема и нематеријални средства кои служат за вршење на дејноста

ИЗНОСИ ВО МКД

	Нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Опрема	Градежни објекти	Вкупно
Набавна вредност					
14 јули 2023					
Набавки во текот на годината	177,230	14,235,263	1,534,479	33,833,015	49,779,987
Продажби во текот на годината	-	-	-	-	-
31 декември 2023/01 јануари 2024	177,230	14,235,263	1,534,479	33,833,015	49,779,987
Трансфер на средства	14,235,263	(14,235,263)	-	-	-
Набавки во текот на годината	1,542,456		245,511	-	1,787,967
Продажби во текот на годината	-	-	-	-	-
31 декември 2024	15,954,949	-	1,779,990	33,833,015	51,567,954
Акумулирана амортизација					
14 јули 2023					
Амортизација за годината	(7,385)	-	(127,552)	(281,872)	(416,809)
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	-	-
31 декември 2023/01 јануари 2024	(7,385)	-	(127,552)	(281,872)	(416,809)
Амортизација за годината	(3,847,719)		(423,676)	(845,820)	(5,117,215)
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	-	-
31 декември 2024	(3,855,104)	-	(551,228)	(1,127,692)	(5,534,024)
Нето евидентирана вредност					
На 31 декември 2023	169,845	14,235,263	1,406,927	33,551,143	49,363,178
На 31 декември 2024	12,099,845	-	1,228,762	32,705,323	46,033,930

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

	2024 мкд	2023 мкд
18 Останати финансиски вложувања		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	137,383,037	144,033,159
- Должнички хартии од вредност со рок на доставување до една година	-	8,688,319
- Должнички хартии од вредност со рок на доставување над една година	137,383,037	135,344,840
Финансиски вложувања расположливи за продажба	16,418,424	15,741,221
- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	-	-
- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	16,418,424	15,741,221
Депозити, заеми и останати пласмани	27,210,596	30,000,000
- Дадени депозити	27,210,596	30,000,000
- Заеми	-	-
Финансиски вложувања за тргување	102,444	-
- Акции и удели во инвестициски фондови	102,444	-
Вкупно останати финансиски вложувања	181,114,501	189,774,380

Со состојба на 31 декември 2024 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија класифицирани како вложувања кои се чуваат до доспевање од 1 до 15 години во износ од 137,383,037 денари и вложувања расположливи за продажба во износ од 16,418,424 денари.

	2024 мкд	2023 мкд
8.1 Вложувања кои се чуваат до доспевање		
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-	8,920,000
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	144,846,005	144,840,155
Дисконт на обврзници	(7,569,254)	(9,857,362)
Премија на обврзници	106,286	130,366
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	137,383,037	144,033,159

	2024 мкд	2023 мкд
18.2 Вложувања кои се расположливи за продажба		
Вложувања во државни обврзници- номинална вредност до една година	-	-
Вложувања во државни обврзници- номинална вредност над една година	18,143,385	18,143,385
Дисконт	(1,739,510)	(2,421,284)
Премија	14,549	19,120
Вкупно вложувања кои се расположливи за продажба	16,418,424	15,741,221

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

	2024 мкд	2023 мкд
18.3 Депозити, заеми и останати пласмани		
Депозити во банки:		
ПроКредит Банка АД Скопје	86,078	30,000,000
Централна Кооперативна Банка АД Скопје		
- за покривање на математичка резерва - над една година	1,057,000	-
- за покривање на техничка резерва - над една година	97,000	-
- ненаменски орочени депозити - до една година	11,500,000	-
- ненаменски орочени депозити - над една година	14,200,000	-
Комерцијална Банка АД Скопје		
- за покривање на математичка резерва	149,107	-
- за покривање на техничка резерва	105,000	-
Останати депозити	16,411	-
Вкупно депозити, заеми и останати пласмани	27,210,596	30,000,000
18.4 Финансиски вложувања за тргување	2024 мкд	2023 мкд
Акции и удели во инвестициски фондови		
Удели во инвестициски фондови	102,444	-
Вкупно акции и удели во инвестициски фондови	102,444	-
Со состојба на 31 декември 2024 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од 27.210.596 денари со рок на орочување од 12 до 24 месеци, и каматни стапки од 0,65% до 3,50% годишно.		
19 Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	2024 мкд	2023 мкд
Акции и удели во инвестициски фондови		
- Средства на осигуреници во друштвото Unit Link	1,455,567	-
Вкупно финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	1,455,567	-
20 Побарувања од непосредни работи на осигурување	2024 мкд	2023 мкд
Побарувања за неисплатена премија	1,239,929	22,059
Исправка на вредност на побарувања	(46,692)	-
Вкупно побарувања од осигуреници	1,193,237	22,059

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

	2024 мкд	2023 мкд
21 Останати побарувања		
Побарувања по основ на:		
- Камати од депозити	-	-
- Камати од државни обврзници	2,733,108	2,629,687
- Камати од дадени позајмици	-	-
- Наемнини	90,343	-
- Дадени заеми	1,106,901	-
- Побарувања од непосредни работи на осигурување	-	-
- Останати побарувања	489,203	19,944
Вкупно останати побарувања	4,419,555	2,649,631

	2024 мкд	2023 мкд
22 Парични средства и парични еквиваленти		
Денарски сметки во банки	1,067,877	7,333,052
Денарски сметки во банки (математичка резерва)	-	35,000
Денарски сметки во банки (техничка резерва)	-	7,000
Благајна	6,018	7,877
Вкупно парични средства и парични еквиваленти	1,073,895	7,382,929

	2024 мкд	2023 мкд
23 Активни временски разграничувања		
Побарувања по основ на:		
Одложени трошоци на стекнување до една година	1,948,425	106,204
Одложени трошоци на идни години	344,993	542,129
Вкупно активни временски разграничувања	2,293,418	648,333

Одложени трошоци на стекнување до една година се состојат од пресметани трошоци за провизии за брокерски друштва, банки и застапнички агенции кои се однесуваат за следен период во износ од 1,767,502 денари и останати одложени трошоци за претплати во износ од 180,923 денари.

Одложени трошоци за идни години се поврзани со разграничување на трошоци за софтверски лиценци во времетраење од 3 години.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

	2024/2023 Број на акции	2024/2023 Вредност на акции
24 Акционерски капитал		
Обични акции	4,000	245,980,000
Вкупно акционерски капитал	4,000	245,980,000
	2024/2023 Број на акции	2024/2023 % на учество
Структура на акционерски капитал		
СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг дд	4,000	100%
	4,000	100%
	2024 мкд	2023 мкд
Загуба по акција		
Нето загуба	21,103,957	4,969,919
Број на акции	4,000	4,000
Загуба по акција	(5,276)	(1,242)

Резерви на сигурност

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Ревалоризациона резерва за финансиските средства расположливи за продажба

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

Друштвото како основа за дисконтирање го користи приносот до доспевање на државните обврзници кои се издаваат на примарниот пазар во Р. Македонија.

	2024 мкд	2023 мкд
25 Бруто технички резерви		
Бруто резерви за преносни премии	987,870	6,634
Бруто математичка резерва	5,174,012	34,918
Бруто резерви за штети	190,088	-
Вкупно бруто технички резерви	6,351,970	41,552

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

	2024 мкд	2023 мкд
25.1 Движење во бруто математичката резерва		
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	34,918	-
Промени во бруто математичката резерва за животно осигурување	259,286	25,948
Промени во бруто математичката резерва за ТБС	4,879,808	8,970
Вкупна состојба на бруто математичката резерва	5,174,012	34,918
26 Бруто технички резерви кај кои осигуреникот го превзема ризикот	2024 мкд	2023 мкд
Бруто останати технички резерви	1,455,567	-
Вкупно бруто технички резерви	1,455,567	-
27 Останати резерви	2024 мкд	2023 мкд
Резерви за вработени	119,454	-
Вкупно останати резерви	119,454	-
28 Одложени и тековни даночни обврски	2024 мкд	2023 мкд
Тековни даночни обврски	71,860	1,093,661
Вкупно одложени и тековни даночни обврски	71,860	1,093,661
29 Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	2024 мкд	2023 мкд
Обврски по основ на премија за реосигурување во странство	217,783	1,572
Вкупно обврски кон добавувачи	217,783	1,572
30 Останати обврски	2024 мкд	2023 мкд
Обврски по основ на провизија на посредници	2,939,900	-
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животно осигурување	467,470	160
Обврски кон вработени	788,528	-
Останати обврски	766,240	6,358,939
Вкупно останати обврски	4,962,138	6,359,099
31 Пасивни временски разграничувања	2024 мкд	2023 мкд
Пасивни временски разграничувања	2,878,767	391,307
Вкупно пасивни временски разграничувања	2,878,767	391,307

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

32 Обелоденување на поврзани страни

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

	2024 МКД	2023 МКД
Побарувања		
Единствен содружник		
Skupina Prva, zavarovalniski holding DD (Prva Group)	-	-
Останати поврзани страни		
Prva Osebna Zavarovalnica, d.d (Prva Group)	-	-
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	84,194	-
Вкупно побарувања	84,194	-
	2024 МКД	2023 МКД
Обврски		
Единствен содружник		
Skupina Prva, zavarovalniski holding DD (Prva Group)	-	-
Останати поврзани страни		
Prva Osebna Zavarovalnica, d.d (Prva Group)	49,196	-
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	-	-
Вкупно обврски	49,196	-
Приходи		
Единствен содружник		
Skupina Prva, zavarovalniski holding DD (Prva Group)	-	-
Останати поврзани страни		
Prva Osebna Zavarovalnica, d.d (Prva Group)	-	-
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	827,620	-
Вкупно приходи	827,620	-
Трошоци		
Skupina Prva, zavarovalniski holding DD (Prva Group)	61,188	-
Останати поврзани страни		
Prva Osebna Zavarovalnica, d.d (Prva Group)	524,703	-
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	-	-
Вкупно трошоци	585,891	-

Трансакции со клучниот раководен кадар

Вкупните надоместоци на клучниот раководен кадар на Друштвото исплатен во текот на годината, заклучно со 31 декември 2024 година, изнесува 5,723,364 денари (2023: 1,025,331 денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

33 Потенцијални и преземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2024 и 2023 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Друштвото кои би можеле да се појават во иднина. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, Раководството на Друштвото верува дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Преземени обврски

Заклучно со 31 декември 2024 година, Друштвото нема преземено обврски (2023: нема).

34 Усогласеност со законската регулатива

На 31 декември 2024 година Друштвото е усогласено со барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот како и средствата кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото има доволно средства за покривање на техничките и математичката резерва и покривање на капиталот во целост.

35 Последователни настани

По 31 декември 2024 година, датумот на известување, не се случиле значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Потврда на актуарот

1) Назив на Друштво: Друштво за осигурување ПРВА Живот - А.Д. Скопје

Адреса: ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6/1 кат 2, 1000 Скопје

Телефон: (+389 2) 3122 980

Веб-адреса: www.prvazivot.mk

Период за којшто се известува: 01.01.2024-31.12.2024

Име и презиме на актуарот: Лидија Ристеска

Телефон: (+389 72) 512 007

E-mail: lidija.risteska@prvazivot.mk

2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

3) Информации и податоци кои ги користи актуарот

Податоците кои ги користи Актуарот за пресметка на математичката резерва се генерирани од информатичкиот систем на друштвото ИН2. Податоците се систематизирани по тарифни групи, поединечно за секој договор за осигурување.

Податоците генерирани од информатичкиот систем на друштвото се прикажуваат во ексел табела. Податоците ги содржат потребните елементи за пресметка.

Пресметката на математичка резерва се извршува од информатичкиот систем на друштвото ИН2. Финалниот преглед ги содржи сите активни полиси на 31.12.2024 година систематизирани по тарифна група.

Друштвото започна со работа во 2023 година. Првите договори за осигурување се склучени со почеток 01.11.2023. За активните договори на 31.12.2024 извршена е контрола дали премиите и математичките резерви се пресметани согласно тарифите на премии и осигурително-техничките основи за сите класи на осигурување.

Заклучно со 31.12.2024 година до друштвото не се пристигнати барања за надомест на штета.

Финансиските извештаи се доставени во форма пропишана за известување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.

4) Валута

Износите на резервите за тарифните групи кои се искажани во евра, се конвертираат во денари според средниот курс на Народна Банка на РСМ на денот на пресметката кој на 31.12.2024 изнесува 1 евро = 61,4950 денари.

Нема изложеност во други валути.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

а) Да б) Не

Дозволата за работа Друштвото ја доби од Агенцијата за супервизија на осигурување на 11.07.2023 година има добиено дозвола за работа во следните класи на осигурување:

класа 1. Осигурување од последици на несреќен случај – незгода

класа 2. Здравствено осигурување

класа 19. Осигурувањето на живот

На 24.10.2023 Друштвото има добиено дозвола за:

класа 21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

Одборот на директори во 2024 година ги усвои следните тарифни групи:

1. Осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата

Согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување осигурувањето за случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата е класифицирано во:

- класа на осигурување 19 – осигурување на живот,
- поттип на осигурување 1902 – осигурување на живот без учество во добивка
- поттип на осигурување 19020102 – осигурување на живот во случај на смрт (терминско)

составен дел на повој осигурителен производ се Тарифата на премии за осигурителниот производ осигурување на живот во случај на смрт, Осигурително-технички основи и Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премија.

- Форма на осигурување и осигурително покритие

Во случај на осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата обврска на осигурувачот е износот на осигурената сума од договорот за осигурување која е во важност во месецот во кој настанал осигурениот случај смрт на осигуреникот. Доколку осигуреникот го доживее договорениот период на осигурување, осигурувачот нема обврска по договорот за осигурување.

- Краток преглед на општите одредби на тарифата на премија

Договарачот и осигурувачот меѓусебно ја утврдуваат бруто премијата врз основа на избраната тарифа за премија, почетна осигурена сума - износот на кредит, возраст на осигуреникот, период на траење на осигурувањето (траење на кредитот), каматна стапка на кредитот, здравствена состојба на осигуреникот и други околности како што се, на пример, дали осигуреникот е непушач или дали не се занимава со ризични слободни активности и спортови во слободното време, како и врз основа на други околности кои влијаат на проценката на ризик.

Бруто премијата за осигурување се договара со еднократна уплата и се плаќа пред почеток на осигурувањето.

Осигурената сума за случај на смрт во договорениот период на траење на осигурувањето се намалува месечно и се пресметува согласно техничките основи на ценовникот за тарифата.

Со осигурувањето на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата може да се осигуруваат лица со возраст од 18 до 74 години и притоа осигурувањето на живот во случај на смрт може да се склучи за оној период на осигурување при кој возраста на осигуреникот на крајот од периодот на осигурување не надминува 75 години.

Времетраењето на осигурувањето може да се договори со траење од 1 до 30 години.

Минималната сума на осигурување за осигурувањето на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата изнесува 500 евра.

- Тарифи на премија

Тарифите на премија за осигурувањето на живот со опаѓачка осигурена сума на кредит со еднократно плаќање на премијата не зависат од полот и се поделени во две категории:

- Непушачи и
- Пушачи, поделени во две категории: повремен пушач (до 5 цигари на ден) и тежок пушач (6 и повеќе цигари на ден).

- Лекарски прегледи при прием во осигурување

Врз основа на информациите од понудата, се врши лекарски преглед согласно методологијата за проценка на ризик на осигурувачот и во соработка со друштвото за реосигурување. Во техничките основи е дадена Табелата на лекарски прегледи и тоа врз основа на староста на осигуреникот и осигурената сума.

- Услови за осигурување

Осигурувањето на живот во случај на смрт со со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата се склучува согласно:

Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата.

- Таблици на смртност

Основа за пресметка на премиите се таблиците за смртност договорени со Договорот за реосигурување со реосигурителното друштво Hannover RE. Таблиците на реосигурителот се разликуваат по пол.

За пресметка на премиите, математичката резерва и откупните вредности се користат унифицирани таблици на смртност за машка и женска популација кои се пресметани од таблиците на смртност на реосигурителното друштво (50% мажи, 50% жени). На таблиците за смртност дадени од реосигурителот пресметана е 5% безбедносна доплата.

- Техничка каматна стапка

Техничката каматна стапка која се користи при сите осигурително-технички пресметки како и за вреднување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување (пресметка на математичка резерва) изнесува 1,50% на годишно ниво.

- Износ на вкalkулираните трошоци за осигурувањето на живот во случај на смрт

Применетите формули за пресметка на нето премиските стапки и на бруто премиските стапки се во согласност со актуарските практики и правила. Премиите за осигурување се утврдени во зависност од осигурената сума, каматната стапка на кредитот, пристапната старост на осигуреникот, договореното на траење на осигурувањето.

Почетни трошоци α изнесуваат 40% се пресметуваат од еднократната бруто премија.

Трошоци за наплата β се пресметуваат од еднократната премија и изнесуваат 3% и премија и фиксен трошок во износ од 5 ЕУР

$$\beta = 3\%$$

$$\beta_1 = 5,0 \text{ EUR}$$

Годишни административни трошоци (γ) се пресметуваат од годишна осигурена сума во случај на смрт:

$$\gamma = 0,21\%$$

Премијата се плаќа еднократно.

За осигурувањето на живот за случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата договорената осигурена сума на почетокот на осигурувањето OS_0 секој месец се намалува.

Откуп е дозволен по поминати 2 (две) години од почетокот на осигурувањето само во случај доколку се работи за рефинансирање на кредит кај истата кредитна институција и за таа цел се склучува нова полиса за осигурување на живот. Во овој случај откупната вредност на полисата за осигурување изнесува 80% од износот на математичката резерва од премијата наменета за осигурување на живот во случај на смрт на последниот ден во месецот пред поднесување на барањето за откуп и се користи за плаќање на премијата по новата полиса.

Осигурувањето не може да се користи за плаќање на исплата на аванс (заем).

Осигурувањето на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата не подлежи на капитализација.

Осигурувањето на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата нема право на учество во добивката на осигурувачот.

Осигурувањето за случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање е обезбедено со Surplus реосигурување кај друштвото за реосигурување Hannover RE со износ над самопридржајот на осигурувачот од 20.000 евра, горна граница од 200.000 евра.

Кон осигурувањето на живот со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање може да се склучат дополнителни осигурувања кои се регулирани со дополнителни услови за дополнителни осигурувања или со посебни одредби на полисата за осигурување.

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

2. Ревидирање на Тарифата на премии и Техничките основи за осигурување на живот во случај на смрт

Одборот на директори на седницата одржана на 26.02.2024 година донесе одлука за ревидирање на Тарифата на премии и Техничките основи за осигурување на живот во случај на смрт со тоа што минималната премија од 5 евра месечно се однесува на вкупната месечна премија за ризико осигурување за случај на смрт и за дополнително осигурување од тешки болести, претходно минималната премија од 5 евра месечно се однесуваше на осигурувањето за случај на смрт.

3. Класа 21. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт

• Опис на производот

Осигурувањето на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување, е класифицирано во:

класа на осигурување 21 - Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

Се воведуваат две тарифни групи:

Тарифна група 21.04.02.11 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со повеќекратна уплата на премија и

Тарифна група 21.04.01.09 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со еднакратна уплата на премија.

По ова осигурување дозволена е уплата на дополнителна премија. Доколку договарачот на полисата на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата, премијата може да се плаќа месечно, но може да се договори и различна динамика на плаќање на премијата: квартално, полугодишно или годишно. Премијата достасува на први во месецот на доспевање согласно договорената динамика на плаќање.

Во случај на договорена еднакратна уплата на премија, премијата доспева за плаќање до почетокот на осигурувањето.

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата со договорот за осигурување може да се договори индексирање. Индексирањето се врши еднаш годишно на годишнината од осигурителната година. Процентот на индексирање изнесува 3% годишно. Индексирање не е дозволено во случај на еднакратна уплата на премија.

Вредноста на инвестициското портфолио на полисата на даден ден е еднаква на производот од бројот на удели на договорот за осигурување на тој ден и вредноста на инвестициската единица на тој ден.

Осигурувачот води евиденција за вредноста на инвестициското портфолио за секоја полиса.

- Пристапна старост

Со ова осигурување можат да се осигуруваат лица со пристапна старост од 14 до 70 години. Пресметковната пристапна старост за прием во осигурување се пресметува со одземање на годината на раѓање од годината на почеток на осигурувањето.

- Минимална премија

Минималната месечна премија за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со повеќекратна уплата на премија изнесува 20 евра. Минималната дополнителна премија не смее да биде помала од 100 евра.

Минималната еднакратна премија за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со еднакратна уплата на премија изнесува 1.000 евра. Минималната дополнителна премија не смее да биде помала од 100 евра.

- Осигурена сума во случај на смрт

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата осигурената сума во случај на смрт е еднаква на 110% од теоретски наплатената годишна премија. Доколку договарачот на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

Во случај на договорена еднакратна уплата на премија осигурената сума во случај на смрт е еднаква на 110% од еднакратната премија, освен ако поинаку не е наведено во полисата. Доколку договарачот на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

- Вкалкулирани трошоци

Тарифна група 21.04.02.11

Почетни трошоци за стекнување (α) изнесуваат 6,5% од збирот на проценетите премии платени за основно инвестициско осигурување на живот за фиксен период од 25 години и се пресметуваат во

првите четири години од почетокот на осигурувањето. За осигурениците кои се постари од 45 години во моментот на потпишување на договорот за осигурување се пресметуваат само за периодот до нивниот 70-ти роденден.

Трошоци за стекнување се наплаќаат во првите четири години од почетокот на осигурувањето: 55% во првата година и 15% во втората, третата и четвртата година од вкупниот трошок за склучување на инвестициско осигурување.

Влезните трошоци за инвестициско осигурување (β) се пресметуваат од секоја платена премија. Влезни трошоци изнесуваат 2% од секоја бруто премија.

Осигурувачот пресметува фиксен трошок (f_c) за управување со инвестициската сметка во износ од 1,00 евро месечно на последниот работен ден во месецот кој се наплаќа со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на секој договор за осигурување.

Административни трошоци (γ) изнесуваат 0,2% годишно кои месечно се наплаќаат во износ од вредноста на инвестициското портфолио на последниот работен ден во месецот. Административните трошоци се наплаќаат со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на полисата.

Тарифна група 21.04.01.09

Трошоците за стекнување на осигурувањето (α) се утврдуваат во износ од 3% од еднократната бруто премија платена за основно инвестициско осигурување на живот.

Влезните трошоци за инвестициско осигурување (β) се пресметуваат од секоја платена премија и изнесуваат 3% од еднократната бруто премија.

Осигурувачот пресметува фиксен трошок (f_c) за управување со инвестициската сметка во износ од 1,00 евро месечно на последниот работен ден во месецот кој се наплаќа со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на секој договор за осигурување.

Административни трошоци (γ) изнесуваат 0,2% годишно кои месечно се наплаќаат во износ од вредноста на инвестициското портфолио на последниот работен ден во месецот. Административните трошоци се наплаќаат со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на полисата.

Дополнителна премија

За дополнителни премии не се пресметуваат трошоци за стекнување за инвестициско осигурување. Влезните трошоци за уплата на дополнителна премија се пресметуваат од секоја уплатена премија и изнесуваат 2%.

Вкалкулираните трошоци во тарифата се доволни за исполнување на обврските по договорите за осигурување.

- Премија за осигурување во случај на смрт

Премијата за осигурување во случај на смрт осигурувачот ја пресметува од разликата помеѓу осигурената сума во случај на смрт и состојбата на инвестициското портфолио.

Премијата за осигурување во случај на смрт се наплаќа секој месец се додека вредноста на инвестициското портфолио не ја достигне осигурената сума за случај на смрт.

- Нето премија

Премијата за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт, намалена за трошоците, е нето премија за инвестициско осигурување.

- Премија за инвестирање и вредност на инвестициско портфолио

Нето премијата се вложува во инвестициски фонд и се претвора во број на удели во инвестицискиот фонд.

- Користени таблици за смртност

За пресметка на премијата за осигурување за случај на смрт се користи веројатност за случај на смрт qх согласно користени табели за смртност – популациски табели Словенија попис на население од 2007 година за вкупно население.

- Техничка каматна стапка

При пресметка на премиите и математичката резерва се користи техничка каматна стапка од 1,50%. Користената техничка каматна стапка е во согласност со предвидените движења на каматните стапки кои можат да се остварат во иднина, односно за целото времетраење на осигурувањето.

- Вредност на инвестициското портфолио за договорот за осигурување

Вредноста на инвестициското портфолио за договорот за осигурување на даден ден е еднаква на производот од бројот на удели во инвестицискиот фонд на договорот за осигурување и вредноста на единицата на фондот на тој ден.

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

4. Дополнително осигурување од критични болести

Согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување дополнителното осигурување од критични болести се класифицира во:

- тип на осигурување 19 – осигурување на живот
- под тип на осигурување 1902 – осигурување на живот без учество во добивка
- поттип на осигурување 190202 – дополнително осигурување
- поттип на осигурување здравствено (останато) 19020205 – здравствено (останато), осигурување во случај на критични болести

Тарифна група 19.02.02.05.02, дополнително осигурување од критични болести.

- Форма на осигурување и осигурително покритие

Со дополнително осигурување за критични болести, се склучува осигурување во случај на некоја од критичните болести дефинирани во листата на болести на Друштвото за осигурување кои се настанати како последица на несреќа или болест. Осигурувањето овозможува повеќекратни штети, при што индивидуалната исплата зависи од степенот на болеста и претходните исплати.

Со ова осигурување можат да бидат осигурени здрави лица на возраст од 18 до 69 години, под услов да не се постари од 70 години на истек на осигурувањето.

Осигурувањето важи за период од една година и може да се обнови за истиот период со истите осигурени суми во согласност со дополнителните услови. Дополнителното осигурување се продолжува најдоцна до истекот на рокот на основното животно осигурување или дополнителното осигурување може да се продолжи најдоцна со почетокот на осигурителната година во која осигуреникот ќе наполни 70 години.

Покритието на осигурувачот во случај на критични болести започнува четири месеци по датумот наведен во полисата како датум на поврзување на осигурувањето од критична болест (каренца). Каренцата не се зема предвид за последователно обновување на договорите за осигурување.

Осигурувачот се обврзува на корисникот да му го исплати надоместокот на штета утврдена во согласност со дополнителните услови за дополнително осигурување од критични болести, доколку на осигуреното лице му е дијагностицирана една од критичните болести дефинирани во додатокот на условите, а тоа го има констатирано по истекот на каренцата за случајот критични заболувања. Критичните болести опфатени со договорот за осигурување се поделени во четири посебни групи на болести А, Б, Ц и Д:

А – Рак и трансплантација на коскена срцевина,

Б - Болести на срцето и крвните садови, белите дробови, црниот дроб и бубрезите,

В – Болести поврзани со нервниот систем и

Д – други болести

За секоја од критичните болести по групи, дефиницијата за болеста и степенот или стадиумот на болеста, од кој зависи висината на плаќањето се наведени во прилогот на дополнителните услови. Нивоата се одредуваат така што како што се зголемува тежината на критичната болест се зголемува и нивото на истата болест. Најтешките форми на покриени критични болести се дефинирани на прво ниво.

Надоместокот на штета што се плаќа во случај на дијагноза на една од критичните болести од списокот на друштвото за осигурување зависи од групата и степенот на кој се класифицира болеста, процентуалното учество на осигурената сума за критични болести што припаѓа на секое ниво и сите претходни плаќања поради критични болести од истата група.

Болестите со нивоа кои овозможуваат плаќање на премијата за осигурување се наведени во табела во рамките на условите за осигурување.

Осигуреникот може да бара повеќекратна исплата на надоместок на штета за критични болести, вклучително и прогресија на овие болести, доколку за време на периодот на важење на осигурителното покритие се разболи од една од критичните болести од списокот на осигурувачот. Осигурувачот ќе плати надоместок на штета за поединечна група во текот на целиот период на склучување на договори од ист вид во вкупен износ најмногу до една осигурена сума за таа група на критични болести. За секое ниво на болест, исплатата може да се бара само еднаш во овој период.

Надоместок на штета може да се бара за најмногу три групи болести. Доколку осигурувачот исплати надоместок за штета во таков износ за време на траењето на континуираното последователно склучување на договори што преостанатиот износ на осигурување во сите три групи во кои осигуреникот побарал премија за осигурување е еднаков на нула, договорот за осигурување автоматски се раскинува.

Осигурувањето може да се склучи со времетраење од 1 до 30 години.

- Максимална осигурена сума

Максималната сума на осигурување за критични болести изнесува 150.000 евра.

- Тарифи на премија

Тарифите на премија за дополнително осигурување од критични болести зависат од полот и се поделени во две категории:

- Непушачи и
- Пушачи, поделени во две категории: повремен пушач (до 5 цигари на ден) и тежок пушач (6 и повеќе цигари на ден).

- Лекарски прегледи

Лекарскиот преглед се врши врз основа на осигурената сума од основното осигурување на осигуреникот и/или осигурување од критична болест.

Врз основа на информациите од понудата, се врши лекарски преглед согласно методологијата за проценка на ризик на осигурувачот и во соработка со реосигурителното друштво.

- Услови за осигурување

За осигурување по овие технички основи се користат:

- Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт
- Дополнителни услови за дополнително осигурување од критични болести.
- Применети табели

Основа за пресметка на премиите се табелице за ризик од смрт и табелице за ризик од критични болести на реосигурителното друштво Hannover RE за македонското население. Табелите се разликуваат по пол.

При пресметувањето на премијата осигурувачот пресметува доплата за маргина на сигурност од 15% на табелице за ризик од смрт и на табелице за критични болести одобрени од

реосигурителот. За осигурените лица кои во моментот на пристап во осигурување се помлади од 18 години во пресметките се применува возраст за пристап во осигурување од 18 години.

Применетите таблици за ризик од смрт и таблиците за ризик од критични болести се погодни за македонската популација, истите се со висок безбедносен додаток и овозможуваат на осигурувачот долгорочно да ги исполни сите обврски од идните договори за осигурување.

- Техничка каматна стапка

При пресметка на премиите и математичката резерва се користи техничка каматна стапка од 1,50%. Користената техничка каматна стапка е во согласност со предвидените движења на каматните стапки кои можат да се остварат во иднина, односно за целото времетраење на осигурувањето.

- Износ на вкalkулирани трошоци

Почетни трошоци α изнесуваат 20% од очекуваниот збир на премии.

Трошоци за наплата β изнесуваат 10% од месечната премија и 0,75 евра во апсолутен износ од секоја месечна премија

Административни трошоци γ изнесуваат 0,02% годишно од осигурената сума.

Вкalkулираните трошоци во тарифата се доволни за исполнување на обврските по договорите за осигурување.

Премијата може да се плаќа месечно, квартално, полугодишно или годишно.

За пресметка на премијата претпоставен е модел на повеќе нивоа, прикажан во Тарифата на премии и техничките основи на тарифната група.

Дополнителното осигурување се реосигурува согласно програмата за планирано реосигурување, поточно со самопридржај на осигурувачот во износ од 20.000 евра.

5. Класа 21. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт

На седницата на Одборот на директори одржана на 07.08.2024 донесена е одлука за нова тарифа која е измена и дополнување во делот на нови вкalkулирани трошоци во рамките на тарифните групи за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај:

Тарифна група 21.04.02.11 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со повеќекратна уплата на премија и

Тарифна група 21.04.01.09 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со еднократна уплата на премија.

Измените се однесуваат на вкalkулираните трошоци и со примена од 01.09.2024 важи:

Вкalkулирани трошоци

Тарифна група 21.04.02.11

- Почетни трошоци за стекнување α се пресметуваат од збирот на проценетите премии платени за основно инвестициско осигурување на живот за фиксен период од 25 години и се пресметуваат во првите четири години од почетокот на осигурувањето. За осигурениците кои се постари од 45 години во моментот на потпишување на договорот за осигурување се пресметуваат само за периодот до нивниот 70-ти роденден.

Со усвојување на оваа тарифа на премии се дефинира висината на износот на трошоците за стекнување во зависност од продажниот канал и тоа:

- $\alpha = 6,5\%$ за надворешни продажни канали
- $\alpha = 4\%$ за интерна продажна мрежа

- $\alpha = 0\%$ за договори за осигурување за кои не се исплаќа провизија.

Трошоци за стекнување се наплаќаат во првите четири години од почетокот на осигурувањето: 55% во првата година и 15% во втората, третата и четвртата година од вкупниот трошок за склучување на инвестициско осигурување.

- Влезните трошоци за инвестициско осигурување (β) се пресметуваат од секоја платена премија. Влезни трошоци изнесуваат 2% од секоја бруто премија.

- Осигурувачот пресметува фиксен трошок (f_c) за управување со инвестициската сметка во износ од 1,00 евро месечно на последниот работен ден во месецот кој се наплаќа со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на секој договор за осигурување.

- Административни трошоци γ изнесуваат 0,2% годишно кои месечно се наплаќаат во износ од вредноста на инвестициското портфолио на последниот работен ден во месецот. Административните трошоци се наплаќаат со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на полисата.

Тарифна група 21.04.01.09

- Трошоците за стекнување на осигурувањето (α) се пресметуваат од еднократната бруто премија платена за основно инвестициско осигурување на живот.

Со усвојување на оваа тарифа на премии се дефинира висината на износот на трошоците за стекнување во зависност од продажниот канал и тоа:

- $\alpha = 3\%$ за сите продажни канали за кои е договорен износ на исплата на провизија
- $\alpha = 0\%$ за договори за осигурување за кои не се исплаќа провизија.

- Влезните трошоци за инвестициско осигурување (β) се пресметуваат од секоја платена премија. Влезни трошоци изнесуваат 3% од еднократна бруто премија.

- Осигурувачот пресметува фиксен трошок (f_c) за управување со инвестициската сметка во износ од 1,00 евро месечно на последниот работен ден во месецот кој се наплаќа со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на секој договор за осигурување.

- Административни трошоци γ изнесуваат 0,2% годишно кои месечно се наплаќаат во износ од вредноста на инвестициското портфолио на последниот работен ден во месецот. Административните трошоци се наплаќаат со одземање на соодветниот број на удели во инвестицискиот фонд од инвестициското портфолио на полисата.

Дополнителна премија

За дополнителни премии не се пресметуваат трошоци за стекнување за инвестициско осигурување.

Влезните трошоци за уплата на дополнителна премија се пресметуваат од секоја уплатена премија и изнесуваат 2%.

Со финансиска проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

6. Измена на Тарифа и Осигурително - технички основи за дополнително осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот и усвојување на Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт, Дополнителни услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот.

Целта за измена на Тарифата на премии и Осигурително-техничките основи за дополнително осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот е усогласување со измената на Општите услови за осигурување на живот во случај на смрт (ОУСЛ ПРВА МК 19_СМТ_ТЕР/24- 01) и Дополнителните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот (ДУНС ПРВА МК 01_Д_НЕЗ/24-01).

При ревидирање на Општите услови за осигурување на живот во случај на смрт (ОУСЛ ПРВА МК 19_СМТ_ТЕР/23-01) се утврди дека има потреба за техничко подобрување на текстот и како би се вклучила и опцијата за електронско потпишување на понуди.

При ревидирањето на Општите услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот (ОУСЛ ПРВА МК 01_О_НЕЗ/23-01) и Посебните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот (ДУСЛ ПРВА МК 01_Д_НЕЗ/23- 01) беше утврдено дека постои простор за доусогласување со Општите услови за осигурување на живот во случај на смрт, со праксата и нема потреба од постоењето на Посебните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот, туку истите, заедно со Општите услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот, се интегрирани во новите Дополнителните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот.

Промената во Тарифата на премии и Осигурително - техничките основи е од технички аспект во насока на усогласување со промената на условите.

7. Тарифа на премии и Осигурително - технички основи за колективно осигурување на живот за случај на смрт, колективно осигурување од несреќен случај и колективно осигурување од критични болести.

- Опис на производот

Колективното осигурување на живот за случај на смрт, колективно осигурување од несреќен случај и колективно осигурување од критични болести овозможува обезбедување на осигурително покритие за вработените кај работодавачот. Во случај на колективно осигурување на живот за случај на смрт и дополнително осигурување од несреќен случај и дополнително осигурување од критични болести договорач е работодавач кој за своите вработени склучува колективно осигурување на живот. Работникот кој се вклучува на осигурувањето е осигуреник.

Предноста на колективното осигурување на живот за случај на смрт е пред се во групниот (колективен) начин на склучување на договорот за осигурување. Колективниот метод на прифаќање во осигурување значи изедначување на ризиците во групата и поедноставена администрација на осигурувањето.

Со колективно осигурување за случај на смрт може да се договорот и дополнителни осигурувања од несреќен случај и дополнително осигурување од критични болести. Дополнителните осигурувања се вклучуваат опционално, по избор на договорачот и не се задолжителни.

Со договорот за колективно осигурување на живот, во осигурувањето може да се осигуруваат и членови на потесното семејство на лица кои се вработени кај работодавачот или кои се блиски членови на семејството на осигуреникот.

Осигурувањето може да се склучи на тој начин што бруто премијата се пресметува на начин и во роковите наведени во полисата и може да се плаќа месечно, квартално, полугодишно или годишно. Во Тарифа на премии и Осигурително – техничките основи е даден детален преглед на општите карактеристики на колективното осигурување на живот во случај на смрт, осигурителното покритие, гаранцијата и обврските на осигурувачот, како и исклучоци на овие обврски кои се во согласност со условите за осигурување.

Премијата се одредува врз основа на тарифата на премии. При ова тарифите на премии за ова осигурување зависат од староста на секој осигуреник кој се осигурува со договорот за осигурување, процентуалното учество на машки и женски осигуреници во колективот, бројот на осигуреници во договорот за осигурување, дејноста на работодавачот. Не се разликуваат категории на пушачи и непушачи.

Не е дозволено зголемување или намалување на премијата.

Не е дозволена промена на осигурената сума.

Откуп на договорите за колективно осигурување за случај на смрт не е дозволен.

Колективното осигурување за случај на смрт нема капитализирани вредности и не учествува во добивката на осигурувачот.

Со колективното осигурување за случај на смрт можат да се осигуруваат лица од 14 годишна до 66 годишна пристапна старост. Максимална крајна возраст за осигурување во случај на смрт и на дополнителните ризици од несреќен случај на истек на осигурувањето е 67 години. Максимална крајна возраст за покрите за критични болести е 65 години.

Осигурувањето може да се договори со времетраење од 1 до 20 години.

На годишнината од осигурувањето износот на бруто премијата се ревидира имајќи ги во предвид промените во колективот: промена на возраста на осигурените лица која влијае на пресметаната просечна возраст, промена на бројот на осигуреници, промена на односот на половите, техничкиот резултат или други околности кои влијаат на начинот на пресметка на премија.

Во случај на негативен технички резултат осигурувачот може да одреди нова премија која се применува од годишнината од осигурувањето за наредната година.

Осигурувачот не го гарантира износот на бруто премијата за секоја следна осигурителна година, освен ако годишната промена на просечната возраст е помала од 2 (две) години и промената на односот на половите е помала од 10%. Во овој случај, осигурувачот може да ја гарантира премијата најмногу до 2 (две) последователни години.

- Применети таблици

Таблицы на смртност

Основа за пресметка на премиите за колективното осигурување на живот за случај на смрт се таблиците за ризик од смрт на реосигурителното друштво Hannover RE за македонското население кои Друштвото ги применува за индивидуално осигурување намалени за 20%. Таблиците се разликуваат по пол. При пресметка на стапката на премии за секој договор за осигурување во предвид се зема староста на осигурениците кои се осигуруваат, односот на половите, бројот на осигуреници.

Таблицы за критични болести

Основа за пресметка на премиите за колективно осигурување од критични болести се таблиците за критични болести на реосигурителното друштво Hannover RE за македонското население кои Друштвото ги применуваше за тарифната група за индивидуално осигурување во случај на еднократен надомест намалени за 20%. Таблиците се разликуваат по пол. При пресметка на стапката на премии за секој договор за осигурување во предвид се зема староста на осигурениците кои се осигуруваат, односот на половите, бројот на осигуреници.

- Вкалкулирани трошоци

Вкалкулираните трошоци за склучување на осигурувањето – α и останатите оперативни трошоци – β се пресметуваат во зависност од големината на групата, односно од бројот на осигуреници за секој договор за осигурување и се прикажани во следната табела.

Број на осигуреници	Трошоци за склучување за осигурувањето (α)	Останати оперативни трошоци (β)
10-49	до 35%	20%
50 - 99	до 35%	15%
100-499	до 35%	10%
500 и повеќе	до 35%	8%

Трошоците за склучување на осигурувањето – α се утврдуваат за секој договор за осигурување поединечно и не смее да бидат:

- помали од трошокот за провизија договорен со каналот на продажба и
- поголеми од износот на трошокот определен согласно техничките основи за тарифата на премии.

Износот на вкалкулираните трошоци се евидентира во информатичкиот систем на Друштвото при внес на секоја понуда за осигурување.

Вкалкулираните трошоци во тарифата се доволни за исполнување на обврските по договорите за осигурување.

- Применети формули за пресметка на нето премии и бруто премии

Премиите за осигурување се утврдени во зависност од осигурената сума, пресметаната просечна старост на колективот, бројот на осигуреници, односот на половите, договорените осигурителни покритија, занимање на осигуреникот, класата на опасност за дејноста на работодавачот и техничкиот резултат во минати години при обнова на договорите за осигурување.

Формулите и параметрите кои се користат за пресметка на премиите се детално опишани во техничките основи за осигурителниот производ и истите се во прилог на ова мислење.

Применетите формули за пресметка на нето премија и на бруто премија се во согласност со актуарските практики и правила.

- Формули за пресметка на математичка резерва

Премиите за колективното осигурување на живот за случај на смрт и дополнителното колективно осигурување од критични болести се пресметуваат за траење на осигурувањето од една година и ова осигурување нема математичка резерва.

- Реосигурување за осигурителниот производ осигурување на живот во случај на смрт

Колективното осигурување на живот за случај на смрт, колективното осигурување од несреќен случај и колективното осигурување од критични болести на живот поради ограничувањето на максималните осигурените суми по кои може да се договорот осигурителните покритија не се реосигурува.

Тарифите на премии се изготвени во согласност со законот, осигурителните стандарди и прописи, и правилата на актуарската професија и осигурувањето и истите се формирани на начин да обезбедуваат трајно исполнување на сите обврски на друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

- ☒ а) Да ☐ б) Не

Бруто математичката резерва се проценува на основа на нето проспективен актуарски метод како разлика од сегашната вредност на сите идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на техничката премија од сите идни обврски на осигурениците, односно договарачите на осигурувањето кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Бруто математичка резерва се проценува поединечно за секој договор за осигурување.

Бруто математичката резерва е збир од бруто математичката резерва од сите договори за осигурување.

За договорите за осигурување за кои постои загарантирана откупна вредност проценетата бруто математичка резерва се проценува согласно точка 5./5.1./6) и 5./5.1./10) од Прилогот кон

Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, односно проценетата бруто математичка резерва е најмалку во висина на загарантираната откупна вредност во моментот на проценка.

На 31.12.2024 година во портфолиото не постојат активни договори за осигурување кои ги исполнуваат условите за пресметка на гарантирана откупна вредност и износот на загарантирани откупни вредности е еднаков на нула.

За договорите за осигурување каде траењето на осигурувањето е подолго од траењето на плаќање на премија се применува точка 5./5.2./3) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, односно во пресметката на математичката резерва експлицитно се вклучени идните административни трошоци.

На 31.12.2024 година пресметаниот износ на идните административни трошоци по однос на договорите каде траењето на осигурување е подолго од траењето на плаќање премија е составен дел на математичката резерва и изнесува 2.239.401,МКД.

За договорите за осигурување за кои се применува точка 5./5.2./4) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви актуарот пресметува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) која се пресметува само за активните договори со стапка на цилмеризација во висина од 3,5% од договорената сума на осигурување. Притоа намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) се применува согласно точка 5./5.2./6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

☒ а) Да б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

- ① договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,
- 2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,
- 3) договори за осигурување кај коишто ризикот не линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот *про рата темпорис* опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

☒ а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 2) изнесува _____.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 3) изнесува _____.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____.

За договорите за осигурување за кои се пресметува математичка резерва, резервите за преносни премии се додаваат на износот на математичка резерва.

Бруто резервите за преносни премии на 31.12.2024 година за договорите за кои се пресметува математичка резерва изнесуваат 506.913, МКД.

Бруто резервите за преносна премија за дополнителните осигурувања од несреќен случај кон осигурувањето на живот на 31.12.2024 година изнесуваат 190.697, МКД.

Бруто резервите за преносна премија за осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик на 31.12.2024 година изнесуваат 797.173, МКД.

Вкупните резерви за преносни премии на 31.12.2024 година изнесуваат 987.870, МКД.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото не издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици.

6.1.2. Одложени трошоци за стекнување

Друштвото нема одложени трошоци за стекнување.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се составен дел на математичката резерва

а) Да б) Не

Друштвото не издвојува резерва за бонуси и попусти.

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Заклучно со 31.12.2024 до друштвото нема пристигнати барања за штетен настан.

На 31.12.2024 друштвото нема издвоено бруто резерви за настанати и пријавени штети.

6.3.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот _____
- користена е таблица на смртност _____
- каматна стапка _____

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети

На 30.09.2024 година Друштвото за прв пат издвои резерви за настанати но непријавени штети.

Согласно анализа на портфолиото за тарифните групи од дополнително осигурување од несреќен случај со примена на методот на Очекуван коефициент на штети, "Expected Loss Ratio Method" проценета е резервата за настанати и непријавени штети со состојба на 31.12.2024 година. Претпоставениот коефициент на штети во пресметката на резервата за настанати и непријавени

штети изнесува 15%. Резервата за настанати и непријавени штети е проценета за секоја тарифна група поединечно и тоа:

Тарифна група	Износ
Смрт поради незгода	52.172
несрекен случај - Инвалидитет	64.245
Скршеници и дислокации	43.464
Денови во болница	3.713
Ануитет за случај на инвалидитет над 25%	4.814
Ануитет за случај на инвалидитет над 50%	20.734

Вкупните бруто резерви за настанати и непријавени штети на 31.12.2024 изнесуваат 189.142,МКД.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

- а) нови б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

- а) Да б) Не

Заклучно со 31.12.2024 година нема резерви за повторно отворени штети.

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

- а) Да б) Не

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесува 0,5% од збирот на резервите за настанати но непријавени штети.

Резервите за индиректни трошоци за обработка на штети на 31.12.2024 година изнесуваат 946,МКД.

6.4. Еквализациона резерва

Друштвото не издвојува Еквализациона резерва.

6.5. Други технички резерви

Друштвото не издвојува други технички резерви.

6.6. Математичка резерва

Математичката резерва по сите договори за осигурување е пресметана со нето проспективна метода.

- ☒ а) Да б) Не

Бруто математичката резерва се пресметува со нето проспективен метод како разлика на сегашната вредност на сите идни обврски по договорите за осигурување и сегашната вредност на сите идни обврски на договарамот на осигурувањето за секој договор поединечно.

Математичката резерва на 31.12.2024 година за секој договор за осигурување е пресметана со линеарна интерполација на математичката резерва пресметана на почетокот и на крајот од осигурителната година и не е коригирана за претплатените или за останатите рати од премијата со состојба на 31.12.2024 година.

Резервите за преносни премии се пресметуваат согласно методот про-рата темпорис и се дел од математичката резерва.

Математичка резерва друштвото пресметува за следните тарифни групи:

1. Осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење

За договорите за осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење за пресметка на математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на од друштвото за реосигурување Hannover RE со маргина на сигурност од 5%.

Резервата за преносна премија е дел од износот на математичката резерва. За активните договори се пресметува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување со стапка на цилмеризација во висина од 3,5% од договорената сума на осигурување.

2. Осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата

За договорите за осигурување на живот за случај на смрт со опаѓачка осигурена сума со еднократно плаќање на премијата за пресметка на математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени унифицирани таблици на смртност за машка и женска популација кои се пресметани од таблиците на смртност на реосигурителното друштво Hannover RE (50% мажи, 50% жени) пресметан доплата на маргина на сигурност од 5%. Идните административни трошоци се експлицитно вклучени во пресметката на математичката резерва.

3. Дополнително осигурување од тешки болести

За тарифите на дополнително осигурување кон осигурувањето на живот - Осигурување на тешко болни состојби за пресметка на математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% со применети таблици за смртност и критични болести од друштвото за реосигурување Hannover RE и пресметана маргина на сигурност од 20%.

Резервата за преносна премија е дел од износот на математичката резерва. За активните договори се пресметува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување со стапка на цилмеризација во висина од 3,5% од договорената сума на осигурување.

4. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови

За договорите за осигурување склучени за класа 21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови не се пресметува математичка резерва.

Пресметката на математичката резерва се извршува во информатичкиот систем на друштвото.

Начинот на спроведување на пресметката во информатичкиот систем се опишан во документот Опис на процесот на пресметка на математичка резерва во информатичкиот систем на Друштвото IN2 и генерирање на податоците во базата на податоци за договорите за осигурување – DWH. Овластениот актуар врши контрола на пресметаниот износ на математичката резерва со пресметка спроведена во ексел за секоја полиса од портфолиото.

Математичката резерва за секоја тарифна група се пресметува согласно Техничкото упатство за пресметка на математичка резерва кое што содржи опис на:

- Базата на податоци за договорите за осигурување за пресметка на математичка резерва
- минимум потребни податоци по договорите за осигурување потребни за пресметка на математичка резерва

- Технички параметри:
 - користени таблици на смртност
 - користена техничка каматна стапка за пресметка на математичка резерва
 - вкалкуирани трошоци за ценовниците:
 - трошоци за склучување (α),
 - трошоци за обнова (β),
 - фиксни трошоци (β_1)
 - административни/управни трошоци (γ),
 - стапка на цилмеризација (z)
 - користени формули за пресметка на математичка резерва

Износот на бруто математичката резерва со состојба на ден 31.12.2024 година изнесува 5.174.012, МКД.

Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5%. Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2024 година изнесува 24.459.265, МКД.

Составен дел на математичката резерва е и дополнителната резерва од точка 5.2./7) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

Друштвото издвојува бруто посебна резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот за сите договори за осигурување склучени за класа 21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови

Бруто износот на посебната резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот на ден 31.12.2024 година изнесува 1.455.567, МКД.

Просечниот принос кој Друштвото го остварило од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва на 31.12.2024 година изнесува 5,35%. Друштвото редовно го следи приносот кој го остварува од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва и приносот кој го остварува од вкупните вложувања.

Преглед на износот на просечниот принос од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва е прикажан во Табела 1.

Табела 1 ПРОСЕЧЕН ПРИНОС ОД МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА

	математичка резерва	Нето приход од математичка резерва	Просечен принос од математичка резерва
4Q2019	0	0	
4Q2020	0	0	
4Q2021	0	0	
4Q2022	0	0	
4Q2023	0	0	
4Q2024	5.174.012	277.033	5,35%
		Прост просек:	5,35%
		Тежински просек:	5,35%
4Q2024	5.174.012	277.033	5,35%

Табела 2: МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА		Бруто износ	Нето износ
Пресметана математичка резерва (со цилмеризација)	1	2.427.699	2.427.699
Резерва за преносни премии	2	506.912	506.912
Резерва за гарантирани бонуси и попусти	3	0	0
Резерви за идни бонуси и попусти	3а	0	0
Дополнителна резерва (од точка 5.2/7) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви)	4	0	0
Износ на административни трошоци по однос на договорите каде траењето на осигурување е подолго од траењето на плаќање премија	5	2.239.401	2.239.401
Останато	5а		
Износ на загарантирани откупни вредности	6	0	0

Тест за соодветност на обврските (LAT)

Друштвото спроведува тест за соодветност на обврските (LAT).

Тестот за соодветност на обврските (LAT) се спроведува со развиен модел за тарифните групи од осигурување на живот за случај на смрт, осигурување на живот за случај на смрт со опаѓачки осигурени суми и дополнително осигурување од критични болести кои истовремено имаат вкупно учество од 100% од вкупната математичка резерва.

За тарифните групи од класата 21 не се издвојува математичка резерва. Обврска за случај на смрт е гарантирана сума на осигурување која е еднаква на 110% од теоретски наплатената годишна премија за осигурувањето со повеќекратна уплата на премија или 110% од еднократната премија за осигурувањето во случај на еднократна уплата на премија која се исплаќа во случај кога вредноста на инвестициското портфолио е пониска од овој износ, кога вредноста на инвестициското портфолио е повисока од гарантираната сума обврската на Друштвото за случај на смрт е еднаква на инвестициското портфолио.

Претпоставки користени за проекцијата на идни парични текови:

Паричните текови се пресметуваат за сите наредни години до истек на секој договор за осигурување, земајќи ги предвид:

- тековната состојба на договорите од анализираното портфолио на 31.12.2024 година,
- влезните параметри за анализираното портфолио:
 - табели на смртност,
 - табели на поболување за критични болести
 - комутативни броеви,
 - вкалкулирана камата за пресметка на премии и математичка резерва
 - вкалкулирани трошоци за склучување на договорите за осигурување
 - трошоци за наплата,
 - административни трошоци
 - стапка на цилмеризација
- проценки за веројатноста за смртност
- искуствени проценки за прекин на договорите за осигурување за останатите години за кои не постојат историски податоци се применуваат претпоставените стапки на прекини кои се применети во тест на профитабилност при воведување на тарифите.
 - искуствени трошоци од работењето на Друштвото
 - стапка на поврат на провизија за прекинати договори
 - За дисконтирање на паричните текови креирана е крива на дисконтирање на база на издадените државни обврзници и трезорски записи во 2024 година.

Тестот за соодветност на обврските покажа доволност на резервите на 31.12.2024 година.

Покрај основниот тест за соодветност на обврските (LAT) се спроведува и тест на чувствителност со примена на следните претпоставки во однос на основното сценарио на пресметка:

- Зголемена стапка на смртност + 10%
- Зголемена стапка на прекини +10%
- Зголемени оперативни трошоци +10%
- Намалување на стапката на принос за -0,5р.р. и соодветно намалено дисконтирање

Тестираните сценарија и добиените резултатите од се прикажани во следната табела:

	Основно Сценарио	Сценарио 1	Сценарио 2	Сценарио 3	Сценарио 4
Стапка на смртност	/	10%			
Стапка на прекини	/		10%		
Трошоци	/			10%	
Стапка на принос	/				-0,5р.р.
Разлика (износ на достаточност) (евра)					
Осигурување на живот во случај на смрт	80.261,87	65.448,87	77.884,87	46.546,87	80.122,87
Тешки болести	593.615,24	580.880,24	563.364,24	585.730,24	617.525,24

Тестот за соодветност на обврските (LAT) покажува дека обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување од анализираниите портфолија се адекватно покриени со математичка резерва.

6.7. Run-off анализа

Заклучно со 31.12.2024 година до Друштвото нема пристигнати барања за настанати штети и има издвоени само резерви за настанати но непријавени штети.

Резервата за настанати но непријавени штети на 31.12.2024 година е проценета само за штети настанати во 2024 година, и нема дел за штети настанати во 2023 година. Проценката се должи на фактот дека друштвото со работа започна во Ноември 2023 година и само 2,68% од активните договори на 31.12.2024 се договори кои имаат договорно дополнително осигурување од несреќен случај кои што се склучени со почеток на осигурувањето во 2023 година. Дополнително, се анализираше и изложеноста на ризик во однос на осигурени суми за осигурителните ризици од тарифните групи за дополнително осигурување од незгода и само 2,21% од агрегираната осигурена сума под ризик е за договори кои што се склучени во 2023 година, од каде може да се донесе заклучок дека веројатноста за настанати штети во 2023 година кои се непријавени до 31.12.2024 е приближно еднаква на нула.

Резултатите од Run-off анализата се презентирани во следната табела.

3Q2024		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
TOTAL Run-off		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2023	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
3Q2024		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
Run-off-RBNS		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2023	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
3Q2024		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
Run-off-IBNR		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2023	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Анализа на сензитивност и стрес анализа на техничките резерви

Математичка резерва

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност. Споредбено со тековната позиција на капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2024 година се презентирани во следната табела.

Резултати од спроведениот стрес тест	Пресметан регулаторен капитал*	Загуба во годината*	Стапка на капитална адекватност	Промена на стапка на адекватност	Потребно ниво на маргина на солвентност*
Состојба со 31.12.2024	209.102.631		113,34%		2.476.379
Сценарио 1.1: Пад на бруто полисирана премија за 10%	207.621.889	-1.480.742	112,54%	0,71%	2.230.838
Сценарио 1.2: Раст на бруто полисирана премија за 10%	210.693.887	1.591.256	114,21%	-0,76%	2.501.849
Сценарио 2: Промена на вкалкулирана каматна стапка за пресметка на математичка резерва	209.026.279	-76.352	113,30%	0,04%	2.479.433
Сценарио 3: Промена на пристапна старост за пресметка на математичка резерва	208.820.337	-282.294	113,19%	0,14%	2.487.671

*Сите износи се изразени во МКД

Анализата на сензитивност Друштвото ја спроведува со примена на детерминистички пристап со претпоставка дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла и не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив. За оние варијабли за кои се смета дека се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Заклучок од спроведен тест на чувствителност: Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото.

Резерви за настанати но непријавени штети

Согласно анализа на портфолиото за тарифните групи од дополнително осигурување од несреќен случај со примена на методот на Очекуван коефициент на штети, "Expected Loss Ratio Method" проценета е резервата за настанати и непријавени штети со состојба на 31.12.2024 година. Претпоставениот коефициент на штети во пресметката на резервата за настанати и непријавени штети изнесува 15%.

Друштвото го има проценето влијанието на промената на претпоставениот коефициент на штети во пресметката на резервата за настанати и непријавени штети со следните две сценарија:

Сценарио 1: Зголемен очекуван коефициент на штети +10% (применет коефициент на штети 16,5%)

Сценарио 2: Зголемен очекуван коефициент на штети +20% (применет коефициент на штети 18%).

Добиените резултати се презентирани во следната табела.

	Резерва за настанати а непријавени штети IBNR*	Резерва за индиректни трошоци*	Загуба во годината*
Вкупна резерва со состојба на 31.12.2024	189.142	946	
Сценарио 1: Зголемен очекуван коефициент на штети +10%	208.056	1.039	-19.007
Сценарио 2: Зголемен очекуван коефициент на штети +20%	226.970	1.134	-38.016

*Сите износи се изразени во МКД

Анализата на сензитивност Друштвото ја спроведува со примена на детерминистички пристап со претпоставка дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла.

Заклучок од спроведен тест на чувствителност: Резултатите од симулациите покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото и имаат незначително влијание на загубата на Друштвото. Заклучно со 31.12.2024 година нема **резерви за настанати и пријавени штети** и истите не беа предмет на спроведување на анализа на сензитивност и стрес анализа. Анализата на сензитивност и стрес анализа на техничките резерви се спроведува согласно член 6 став 4 од Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Друштвото го определува износот на самопридржај во табелата за максимално покритие согласно планот за работа на Друштвото и согласно искуствата во групацијата. Друштвото презема ризици во осигурување до висина на својот вкупен капацитет за носење на ризик, односно до утврдениот самопридржај и применува политика на поделба на ризикот како би можело трајно да ги извршува своите обврски. Нивото на апетит за ризик и толеранција на ризик се утврдува со носење на Одлука за висина на максимален самопридржај на Друштвото за секоја година.

Одборот на директори на друштвото донесе Програма за планирано реосигурување за деловната 2024 година во Декември 2023 година. На седницата на Одборот на директори одржана на 26.02.2024 донесе Ревидирана програма за планирано реосигурување за 2024 година.

Ревидираната програма за реосигурување за 2024 година е донесена согласно потребата за вклучување на класата 21 во програмата за реосигурување и заради усогласување со Стратегијата за реосигурување, Правилникот за соодветноста на реосигурителното покритие, методот за пресметка на износот на максимално покритие на друштвото за осигурување во табелата за максимално покритие и методот за пресметување на максимална можна штета („Службен весник на РС Македонија“ бр.3/2024).

Висината на максималниот самопридржај на друштвото е утврдена во следната табела:

Вид на покритие	Висина на максималниот Самопридржај (ЕУР)	Висина на максимално покритие (ЕУР)
Основно осигурување на живот за случај на смрт		
Осигурување за случај на смрт	20.000	200.000
Дополнително осигурување од несрекен случај		
Смрт од несрекен случај	40.000	400.000
Траен инвалидитет	40.000	600.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 50%	40.000	150.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 25%	40.000	150.000
Фрактури и дислокации	50%	11.750
Дополнително осигурување од тешки болести		
Тешки болести	20.000	150.000

Ризиците кои го надминуваат максималното покритие дадено во горната табела потребно е да се реосигуруваат со факултативни договори за реосигурување. Заклучно со 31.12.2024 година Друштвото не користи факултативно или фронтинг реосигурување.

Со договорот за реосигурување кој Друштвото го има склучено со друштвото за реосигурување Hannover RE пренесува дел од ризикот за реосигурување. Со правилно одредени осигурителни и реосигурителни премии на подолг рок на него го пренесува и делот од добивката, која произлегува од маргината на сигурност дефинирана како разлика помеѓу техничката премија и премијата за опасност (ризик).

Договори за реосигурување:

Со договорот за реосигурување се покриваат сите индивидуални осигурувања на живот вклучувајќи ги следниве ризици:

- осигурување на живот во случај на смрт

За ова осигурување се склучува Surplus договор за реосигурување со реосигурителното друштво Hannover RE. Самопридржајот за ризикот смрт изнесува 20.000 ЕУР, максимално покритие на реосигурителот 200.000 ЕУР.

- дополнително осигурување од тешки болести

За ова осигурување се склучува Surplus договор за реосигурување со вишок над 20.000 ЕУР, со реосигурителното друштво Hannover RE, максимално покритие на реосигурителот 150.000 ЕУР.

- дополнително осигурување за несрекен случај

За ова осигурување се склучува договор за реосигурување со реосигурителното друштво Hannover RE. Поединечно, за секој ризик со договорот за реосигурување:

- Смрт од несрекен случај, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 400.000 ЕУР
- Инвалидитет од несрекен случај, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 600.000 ЕУР
- Анuitет за несрекен случај над 50%, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 150.000 ЕУР
- Анuitет за несрекен случај над 25%, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 150.000 ЕУР
- Фрактури и дислокации на коски, Квота во висина од 50%, 11.750 евра за ризикот фрактури и дислокации на коски.

Друштвото има обезбедено реосигурително покритие кое е во согласност со Ревидираната програма за реосигурување.

Заклучно со 31.12.2024 сите договори за осигурување се склучени во рамките на договорот за реосигурување.

Реосигурувањето е една од најважните алатки за управување со ризик што ја користи Друштвото. Друштвото користи реосигурување за да ги намали своите осигурителни ризици и нестабилноста на неговите финансиски резултати, да ја стабилизира својата солвентност, да го користи својот расположлив капитал поефикасно, да ја подобри својата способност да издржи катастрофи, да го зголеми својот капацитет за преземање на ризик при прием во осигурување и да се потпира на експертизата на реосигурителот во однос на развојот на производи.

Друштвото не е кредитно изложено кон реосигурителот, ниту пак ќе бира реосигурители во иднина кон кои има кредитна изложеност. Тековниот Реосигурител нема проблеми со ликвидноста, што е потврдено со јавно објавените ревидирани финансиски извештаи и кредитниот рејтинг, па согласно тоа проценка е дека ризикот од неликвидност за целите на покривање на рочната неусогласеност меѓу исплатата на штети и надоместоците од реосигурителите е занемарлив.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителот.

Друштвото го има проценето влијанието максималниот самопридржај од програмата за реосигурување на одредени клучни варијабли врз капиталот. Споредбено со тековната позиција на капиталот резултатите спроведени со состојба на портфолиото на 31 декември 2024 година се презентирани во следната табела.

Резултати од спроведениот стрес тест	Пресметан регулаторен капитал*	Стапка на капитална адекватност	Промена на стапка на адекватност
Состојба со 31.12.2024	209.102.631	113,34%	
Сценарио 1: настанати штети смрт од болест на 15 договори со најголема осигурена сума во портфолиото	190.956.609	103,51%	-9,50%
Сценарио 2: настанати штети смрт од несрекен случај на договори кај договорач со најголем број осигурени лица	170.145.549	92,23%	-22,90%
Сценарио 3: смртност на 1% од портфолио	203.301.269	110,20%	-2,85%

*Сите износи се изразени во МКД

Анализата на сензитивност Друштвото ја спроведува со примена на детерминистички пристап со претпоставка дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла и не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив. За оние варијабли за кои се смета дека се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Заклучок од спроведената анализа: Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз загубата за годината и на капиталот има во случај на концентрација на ризик на настанување на смрт од несрекен случај од еден штетен настан за осигурени лица кај еден ист договорач на осигурувањето.

Анализата на очекувана отпорност на програмата за реосигурување во случај на стрес состојби се спроведува согласно Правилникот за соодветноста на реосигурителното покритие, методот за пресметка на износот на максимално покритие на друштвото за осигурување во табелата за максимално покритие и методот за пресметување на максимална можна штета.

Годишен коефициент на штети

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
Погоди	01	12,90%	13,90%
Друштвото	02	0%	0%

Заклучно со 31.12.2024 до друштвото не се пристигнати барања за штети.

Коефициент на штети за дополнително осигурување од несрекен случај без ефект на реосигурување изнесува 13,90% и Коефициент на штети со ефект на реосигурување изнесува 12,90%.

Коефициент на штети за дополнително осигурување од критични болести изнесува 0%.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

- ☒ а) Да ☐ б) Не

Потребното ниво на маргината на солвентност согласно Член 76 од Законот за супервизија во осигурување на 31.12.2024 година изнесува 2.476.379, МКД.

Капиталот на друштвото е поголем од потребното ниво на маргината на солвентност, исто така капиталот е поголем и од гарантниот фонд дефиниран во Член 77 од Законот за супервизија во осигурување.

9) Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Премиите и техничките резерви на Друштвото се пресметани согласно со одредбите на Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви. Постои усогласеност на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководствени стандарди и правилност на пресметките во годишните сметки во однос на формирање на техничките резерви и другите резерви на Друштвото.

Врз основа на извршена анализата сметам дека пресметаните премии и издвоените технички резерви обезбедуваат долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Динамика на решавање и исплата на штети

Класа на осигурување	Динамика на решавање на штети	Динамика на исплата на штети
01 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	/	/
02 - Здравствено осигурување	/	/
19 - Осигурување живот	/	/
ВКУПНО	/	/

Заклучно со 31.12.2024 година до Друштвото нема пристигнати барања за побарувања по основ на штета. Оттука, на 31.12.2024 година Друштвото не пресметува коефициент на динамика на решавање на штети кој се врши врз основа на соодносот помеѓу збирот на исплатени и одбиени штети во текот на годината и збирот на резервирани штети на почетокот на годината и пријавени штети во текот на годината.

На 31.12.2024 година Друштвото не пресметува коефициент за динамика на исплата на штети кој го зема предвид соодносот помеѓу бројот на ликвидирани штети во текот на годината и бројот на исплатени штети во текот на годината.

Просечен период на решавање на штети

Класа на осигурување	Просечен период на ликвидација на штети	Просечен период на исплата на штета
01 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	/	/
02 - Здравствено осигурување	/	/
19 - Осигурување живот	/	/
ВКУПНО	/	/

На 31.12.2024 година Друштвото не пресметува просечен период на решавање на штети кој се врши врз основа на податоци за бројот на пријавени штети и временскиот период од пријава до ликвидација на штетата.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

- ☒ а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

10) Останато

Согласно организационата поставеност на работата на Друштвото назначениот овластен актуар е независен во организационите делови и за работата директно одговара пред Извршниот директор на друштвото.

Назначениот овластен актуар:

- учествува во утврдување на цени и дизајн на осигурителните производи;
 - врши проверка дали премиите и техничките резерви се пресметани во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување, како и дали истите се пресметани и издвоени на начин кој ќе овозможи долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување од страна на друштвото за осигурување за секоја нова тарифна група изготвува мислење.
 - изготвува анализа на профитабилност на осигурителните производи при нивна имплементација и редовно ја следи профитабилноста на осигурителното портфолио;
 - Пресметува профитабилност на тарифите
 - Врши анализа на Трошоците од работењето на Друштвото и трошоците по тарифите одделно (вкalkулирани v.s. реални)
 - Анализа на Смртност
 - Анализа на прекини на договорите
 - Спроведува тест за соодветност на обврските (LAT).
 - учествува во системска имплементација на осигурителните производи. Имплементацијата на тарифните групи во информатичкиот систем на Друштвото ИН2 се спроведува од страна на матичното друштво во Словенија, назначениот овластен актуар на Друштвото врши контрола;
 - врши контрола на системската пресметка на резервите која се извршува во информатичкиот систем на Друштвото ИН2;
 - врши анализа и контрола на договорите за осигурување;
 - врши анализа за соодветност на реосигурителното покритие;
 - учествува во подготовка на осигурително-статистичките податоци;
 - ги анализира податоците и дава препораки за подобрување на квалитетот на податоците;
 - подготвува податоци за матицата за консолидирани извештаи за потребите на Solvency II и IFRS17
- анализите се презентираат и дискутираат на редовните состаноци на Друштвото.

Датум: 04.03.2021

Потпис:

ЕМБС: 07687826

Целосно име: Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за животно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2024

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	14.405.108,00			12.099.845,00
3	-- Останати нематеријални средства	14.405.108,00			12.099.845,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	34.958.070,00			33.934.085,00
5	-- Недвижности (006+007)	33.551.143,00			32.705.323,00
7	-- Градежни објекти	33.551.143,00			32.705.323,00
8	-- Постројки и опрема	718.309,00			732.312,00
9	-- Транспортни средства	688.618,00			496.450,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	189.774.380,00			181.114.501,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	189.774.380,00			181.114.501,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	159.774.380,00			153.903.905,00
23	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	144.033.159,00			137.383.037,00
24	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	8.688.319,00			0,00
25	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	135.344.840,00			137.383.037,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	15.741.221,00			16.418.424,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	15.741.221,00			16.418.424,00
30	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)				102.444,00
33	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти				102.444,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	30.000.000,00			27.210.596,00
36	-- Депозити	30.000.000,00			27.210.596,00
41	-- Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК(ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)				1.455.567,00

51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	2.671.690,00			5.612.792,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	22.059,00			1.193.237,00
53	-- Побарувања од осигуреници	22.059,00			1.193.237,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	2.649.631,00			4.419.555,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	2.629.687,00			2.823.451,00
61	-- Останати побарувања	19.944,00			1.596.104,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	7.382.929,00			1.073.895,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	648.333,00			2.293.418,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	249.840.510,00			237.584.103,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	241.953.319,00			221.526.564,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	245.980.000,00			245.980.000,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	943.238,00			1.620.441,00
80	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)				4.969.919,00
82	-- X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	4.969.919,00			21.103.958,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	41.552,00			6.351.970,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	6.634,00			987.870,00
88	-- Бруто математичка резерва	34.918,00			5.174.012,00
89	-- Бруто резерви за штети				190.088,00
93	-- Г.БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК				1.455.567,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)				119.454,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените				119.454,00
97	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	1.093.661,00			71.860,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	6.360.671,00			5.179.921,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	1.572,00			217.783,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	6.359.099,00			4.962.138,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	160,00			3.407.370,00
110	-- Останати обврски	6.358.939,00			1.554.768,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	391.307,00			2.878.767,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	249.840.510,00			237.584.103,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
---------------	------	------------------	-------------------------	---	------------------------

201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	2.960.759,00			29.609.649,00
202	-- I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205- 206-207-208+209+210)	85.293,00			18.965.275,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	93.499,00			20.169.734,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	1.572,00			223.223,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	6.634,00			981.236,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	2.875.466,00			9.752.486,00
212	-- Приходи од вложувања во друштва во група (213+214+215+216+217+218)				4.521,00
213	-- Приходи од камати од друштва во група				4.325,00
218	-- Останати приходи од вложувања во друштва во група				196,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	2.279.217,00			7.429.228,00
220	-- Приходи од камати	2.269.983,00			7.352.570,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	9.234,00			25.178,00
223	-- Нереализирани добивки од вложувања				51.480,00
228	-- Останати приходи од вложувања (229+233)	596.249,00			2.318.737,00
233	-- Останати приходи од вложувања	596.249,00			2.318.737,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ				891.888,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	7.930.678,00			50.713.607,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)				190.088,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети				190.088,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	34.918,00			5.139.094,00
246	-- Промени во математичка резерва, нето од реосигурување (247-248)	34.918,00			5.139.094,00
247	-- Промени во бруто математичка резерва	34.918,00			5.139.094,00
255	-- III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (256-257)				1.455.567,00
256	-- Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот				1.455.567,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	7.742.925,00			43.537.996,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	410.672,00			12.623.398,00
263	-- Провизија				10.560.986,00
264	-- Останати трошоци	114.937,00			1.134.873,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	295.735,00			927.539,00

267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	7.332.253,00			30.914.598,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	416.809,00			5.117.215,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	4.406.114,00			15.469.350,00
270	-- Плати и надоместоци	2.624.346,00			8.579.948,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	269.892,00			843.436,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	1.125.550,00			4.271.573,00
273	-- Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	224.794,00			747.011,00
274	-- Останати трошоци за вработените	161.532,00			1.027.382,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вошат дејност со сите давачки	370.481,00			910.553,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	2.138.849,00			9.417.480,00
277	-- Трошоци за услуги	873.054,00			5.796.170,00
278	-- Материјални трошоци	304.163,00			1.255.497,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	961.632,00			2.365.813,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	152.765,00			106.656,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	152.765,00			106.656,00
289	-- Расходи за курсни разлики	114.051,00			52.766,00
290	-- Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на вложувања				4.836,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	38.714,00			49.054,00
296	-- Амортизација на вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	38.714,00			49.054,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО- ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)				237.080,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување				237.080,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	70,00			47.126,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување				46.692,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	70,00			434,00
307	-- Загуба за деловната година (236+305) -- (201+304)	4.969.919,00			21.103.958,00
311	-- Загуба пред оданочување (307+309) или (307-308)	4.969.919,00			21.103.958,00
316	-- ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)	4.969.919,00			21.103.958,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	7,00			10,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	6,00			12,00

330	-- Загуба за годината	4.969.919,00			21.103.958,00
351	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)	4.969.919,00			21.103.958,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	14.412.493,00			15.954.949,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	7.385,00			3.855.104,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 003 од БС)	14.405.108,00			12.099.845,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	33.833.015,00			33.833.015,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	281.872,00			1.127.692,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	33.551.143,00			32.705.323,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	67.203,00			81.245,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	3.420,00			18.171,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	63.783,00			63.074,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	698.588,00			930.057,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема				260.819,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	654.526,00			669.238,00
641	-- Набавна вредност на транспортни средства	768.688,00			768.688,00
643	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	80.070,00			272.238,00
644	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	688.618,00			496.450,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)				11.500.000,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	30.000.000,00			15.710.596,00
668	-- Вложувања во заеднички инвестициски фондови (< или = АОП 041 од БС)				1.455.567,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	7.382.929,00			1.073.895,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	6.126.488,00			757.762,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	370.481,00			910.553,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	215.081,00			445.852,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	79.715,00			311.625,00

687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	27.762,00			148.550,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	110.511,00			450.419,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	247.844,00			4.067.496,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	158.800,00			1.013.687,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	148.278,00			372.228,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	87.060,00			381.136,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	153.201,00			706.930,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)				121.186,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	7.350,00			73.488,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	23.900,00			6.600,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	32.652,00			87.343,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)				119.454,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)				68.885,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	97.165,00			282.031,00
704	-- Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	258.279,00			603.167,00
705	-- Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	37.042,00			56.005,00
707	-- Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	362.821,00			736.497,00
709	-- Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)				35.987,00
710	-- Останати трошоци од работењето(< или = АОП 279 од БУ)	199.726,00			463.787,00
712	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	7,00			10,00

Структура на приходи по дејности

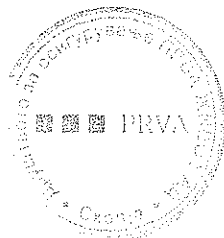
Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
4492	- 65.110 - Осигурување на живот				29.609.649,00

Потпишано од:
Stefan Georgiev

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
Друштво за осигурување Прва Живот АД
Скопје за 2024 година

Содржина

I. Профил на друштвото	4
II.1. Општа информација	4
II.2. Кратка историја и досегашен развој	4
II.3. Овластен ревизор	5
II.4. Акционерски капитал	5
II.5. Орган на управување	5
II.6. Организација и деловна мрежа на Друштвото	5
II. Листа на класи на осигурување за кои друштвото има дозвола	7
III. Листа на видови договори за осигурување кои друштвото ги склучило во 2024 година	7
IV. Деловна политика, цели и иден развој на Друштвото	8
V.1. Деловна политика во 2024 година	8
V.2. Долгорочни цели на Друштвото и иден развој на Друштвото	8
V.3. Опис на ризиците на кои е изложено друштвото	9
V. Општо економско опкружување и осигурителен пазар	10
VI.1. Општо економско опкружување	10
Извор: IMF-World Economic Outlook Update, July 2024	12
Невработеност	12
Инфлација	13
Фиксен принос	14
Девизни курсеви	15
Пазари на капитал	15
VI.2. Осигурителен пазар	19
VI. Анализа на работењето на Друштвото	20
VII.1. Финансиски извештаи и резултат од работењето	20
Биланс на успех	20
Биланс на состојба	21
VII.2. Премија за осигурување	22
Бруто полисирана премија	22
Структура на портфолиото	23
VII.3. Штети	23
VII.4. Реосигурување	23
VII.5. Сектор за информатичка технологија	24
VII.6. Внатрешна ревизија	25

VII.7. Човечки ресурси.....	26
Состојба.....	26
Обука на вработени	26
VII. Податоци за членови на одбор на директори.....	26
VIII. Односи со матичното друштво	27
IX.1. Матично друштво.....	27
IX.2. Поврзани лица.....	27

I. Профил на друштвото

II.1. Општа информација

Полн назив: Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Скратен назив: ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Правен статус/форма: Акционерско друштво

Адреса на седиштето на Друштвото: ул.Митрополит Теодосиј Гологанов бр.6/1, кат 2, 1000 Скопје, Р.С. Македонија

ЕДБ 4080023616406; ЕМБС 7687826

Приоритетна дејност - Осигурување на живот (шифра по НКД Рев.2.1:65.110);

Дозвола за работење: Решение за издавање на дозвола за вршење на работи во осигурување УП 14-1-473 од 11.07.2023 година, донесено од Совет на експерти на Агенција за супервизија на осигурување,

Датум на основање 14.07.2023 година во Скопје.

II.2. Кратка историја и досегашен развој

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е шесттото Друштво за осигурување основано на територијата на Р.С.Македонија во текот на 2023 година, со Решение за дозвола за основање и вршење на работи на осигурувања издадено од страна на Агенција за супервизија на осигурување.

Мисијата која како задача си ја постави пред себе Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, е амбициозна, но не и неостварлива: основање на компанија која ќе донесе новитет и иновација на пазарот во оваа дејност и со тоа подобрување на стандардите и критериумите. Друштвото се определи за сигурен настап и врвен квалитет во сите сфери на своето работење, домаќински водејќи сметка за управување на превземените ризици согласно капацитетот на компанијата. Резултатот од доброто работење се очекува да се одрази во наредниот среднорочен период.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е модерно и динамично друштво за животно осигурување, која го држи чекорот на осигурителната дејност врз принципите на реалност, но и флексибилност кон условите на пазарот и потребите на своите клиенти. Амбициозните развојни планови за работа во наредните години, го определуваат и единствениот можен начин по кој и овие планови можат да се реализираат овозможувајќи професионалност и посветеност и кон професионалните обврски и кон своите клиенти.

II.3. Овластен ревизор

Овластен ревизор за деловната 2024 година е Друштвото за ревизија БАКЕР ТИЛИ ЈОАНИДИС ДООЕЛ Скопје со адреса ул. КАИРСКА бр. 45/1-4, 1000 Скопје, РС Македонија, избрано со одлука на Собранието на акционери на ден 15.05.2024 година бр.0201-102/11, по што е добиена согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување со решение бр.14-2-155 од 28.05.2024 година.

II.4. Акционерски капитал

Висината на акционерски капитал на Друштвото 4.000.000 ЕУР, сочинета од 4.000 обични акции, секоја по номинална вредност од 1.000 ЕУР. Друштвото не поседува сопствени акции.

Единствениот акционер е СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг ДД Љубљана, ул.Фајфарјева бр.33, Љубљана, Р.Словенија со 100% учество во основната главнина на Друштвото.

II.5. Орган на управување

Согласно Законот за трговските друштва, управувањето со Друштвото е организирано според едностепен систем на управување – Одбор на директори.

Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законите и останатите прописи, Статутот и интерните прописи за работење.

Одборот на Директори на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје,

во 2024 година работеше во состав:

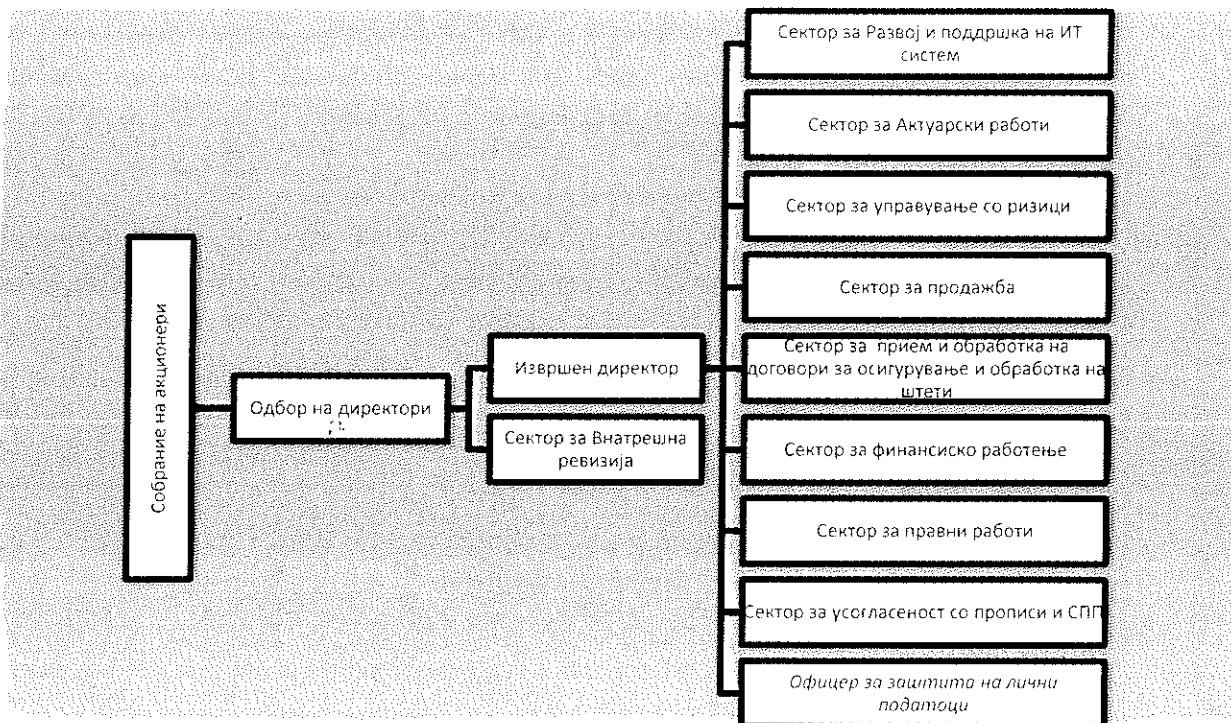
- г. Јанез Крањц, Претседател на Одбор на Директори и неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Аљоша Томич, Неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одбор на Директори

II.6. Организација и деловна мрежа на Друштвото

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е модерно и динамично друштво за осигурување со 14 вработени на крајот на 2024 година, лоцирано во Скопје, која го држи чекорот на осигурителната дејност врз принципите на реалност и флексибилност кон условите на пазарот и потребите на клиентите.

Друштвото во 2024 година дејноста ја вршеше преку Генерална Дирекција. Друштвото нема подружници во земјата или странство. Во рамките на организационите делови функционираат повеќе сектори.

Слика бр.1 Организациона шема на Друштвото до 31.12.2024

Редовно вработени се Извршниот директор, Овластениот актуар, Внатрешниот ревизор, и сите останати работници во Друштвото, распоредени во организационите единици, согласно организационата поставеност и систематизација на работни места.

Во рамките на организационата структура, под директна надлежност на Извршниот директор се сите 9 сектори, односно:

- Сектор за Развој и поддршка на ИТ систем;
- Сектор за Актуарски работи
- Сектор за управување со ризици
- Сектор за продажба
- Сектор за прием и обработка на договори за осигурување и обработка на штети
- Сектор за финансиско работење
- Сектор за правни работи
- Сектор за усогласеност со прописи и СПП
- Офицер за заштита на лични податоци

Деловната мрежа на Друштвото е организирана преку мрежата на интерниот тим за продажба, во чии рамки функционираат 5 вработени.

Исто така, во плановите на Друштвото е развивање на деловната мрежа на надворешни деловни партнери и соработници.

II. Листа на класи на осигурување за кои друштвото има дозвола

Друштвото во текот на 2024 година врши осигурување во вкупно 4 класи на осигурување, впишани во Статутот на Друштвото, односно:

- Класа 19 – Осигурување на живот- дозвола согласно со решение бр. 14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр.14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 2 – Здравствено осигурување - дозвола согласно со решение број 14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 21 - Осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови-дозвола согласно со решение број 14-1-1065 од 24.10.2023 година.

III. Листа на видови договори за осигурување кои друштвото ги склучило во 2024 година

Во текот на 2024 година Друштвото склучуваше договори за осигурување согласно со Условите (општи, посебни и дополнителни) и Тарифите за осигурување, во рамките на класите на осигурување за кое добило соодветна дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување, како што следи:

1. Прва Сигурност – кое ги опфаќа класите на осигурување: осигурување на живот (19), осигурување од последици на несреќен случај – незгода (1) и здравствено осигурување (2);
2. Прва Инвестиција - кое ја опфаќа класата на осигурување 21: Осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови (21)
3. Прва заштита – кое ги опфаќа класите на осигурување: осигурување на живот со опаѓачка осигурена сума (19), осигурување од последици на несреќен случај – незгода (1)

IV. Деловна политика, цели и иден развој на Друштвото

V.1. Деловна политика во 2024 година

Основна цел на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во 2024 година, по самото основање беше воспоставување и одржување на најважните деловни политики и системи, како и остварување на што подобри резултати во сите сегменти од работењето.

Друштвото во новата околина се стремеше кон оптимизирање на трошоците, подобар финансиски резултат и во исто време квалитетно извршување на својата основна дејност. Друштвото посвети внимание на обезбедување на инфраструктура и стручно познавање и искуства од матичната компанија за обезбедување на услови за задоволување на потребите на клиентите и осигурениците преку нови и унапредени решенија.

Деловната политика која ја водеше Друштвото се сведувахе на континуирано одржување на вредноста на капиталот на Друштвото над пропишаните со Законот за супервизија на осигурување, а со цел долгорочна стабилност и способност да навремено и соодветно се одговори на обврските спрема осигурениците и останатите партнери и добавувачи на Друштвото.

Исто така, Друштвото соодветно на зацртаните долгорочни планови, води политика на осигурување и обезбедување на соодветно реосигурително покритие, се со цел обезбедување и гарантирање на сигурноста, солвентноста и ликвидноста на Друштвото.

V.2. Долгорочни цели на Друштвото и иден развој на Друштвото

Стратешките цели на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје се доследни со целите на матичното СКУПИНА ПРВА, заваровалнички холдинг дд од Словенија, па последично на тоа, Друштвото се стреми кон повисока позиција на македонскиот осигурителен пазар, ориентирана кон квалитетно задоволување на потребите на клиентите и успешна соработка со деловните партнери.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје континуирано се концентрира и го насочува својот развој кон достигнување на следните цели:

- Воведување на нови продукти во постоечките класи на осигурување;
- Ориентирање на Друштвото кон клиентите – подобрување на квалитетот на услуги кои ги нуди Друштвото со обезбедување на квалитетно осигурување и оптимизирање на штетите;
- Развој на нови канали на дистрибуција и оптимизирање на постоечките.
- Обезбедување на поголема присутност на пазарот на осигурување и поголемо учество во вкупната бруто полисирана премија;

- Воведување на иновативни пристапи спрема клиентите во однос на изготвувањето на полиси и исплата на оштетни побарувања;
- Зголемување на ефикасноста и ефективноста при работењето во различните сегменти;
- Ефикасно прибирање, користење, пласирање и вложување на финансиските средства;
- Зголемување на капиталот и профитабилноста на Друштвото;

V.3. Опис на ризиците на кои е изложено друштвото

Во текот на своето работење Друштвото е изложено на најразлични ризици, внатрешни оперативни и надворешни ризици. Економската и политичка состојба во државата и во соседните држави, го условуваат работењето во осигурителниот бизнис а со тоа и работењето на Друштвото.

Во услови кога светот се соочува со една од најголемите економски кризи, предизвикана од воените конфликти на континентот и во светот, која е значително поголема од здравствената криза предизвикана од пандемијата и глобалната финансиска криза од пред десетина години, неизвесноста поврзана со времетраењето и интензитетот на овој неекономски шок, ја акцентира се поголемата потреба за брзо реагирање и навремено проценување на ризиците во нашето работење.

Ризиците за глобалната економска активност и натаму се надолни.

Друштвото, во своето работење, особено ги идентификува и следи следните ризици:

➤ Ризици на осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување

Во оваа група се опфатени следните ризици: ризик од прием во осигурување, ризик од пресметка на премии, ризик на дизајнирање на производ, ризик на штети, ризик на економска средина, ризик на самопридржај, ризик на однесување на осигуреникот, ризик на техничко резервирање.

Овие ризици претставуваат можност за претрпување на штети или негативни последици поради неадекватни премиски стапки или технички резерви споредени со преземените обврски, а кои можат да произлезат од флукуациите во зачестеноста и сериозноста на осигурените настани.

➤ Пазарни ризици

Пазарни ризици се поврзани со нестабилноста на цените на финансиските инструменти и пазарните цени на други средства како што се ризик на каматни стапки, правен ризик, имотен ризик, валутен ризик, основен ризик, реинвестициски ризик, ризик на концентрација, ризик на неускладеност на обврски и инвестиции, ризик на промена на вредноста на средствата и обврските.

➤ Кредитни ризици

Во кредитни ризици се опфатени ризиците кои се поврзани со неизвршување на обврските и промената на бонитетот на издавачот на хартиите од вредност кои осигурителното друштво ги поседува, реосигурителот, посредниците и други деловни партнери кои имаат обврски кон осигурителната компанија

➤ Оперативни ризици

Оперативните ризици ги вклучуваат надворешните фактори, непримена или неуспешна и несоодветна примена на внатрешните процедури, технички грешки предизвикани од човечки фактор како и компјутерските системи.

➤ Ризик на ликвидност

Во оваа група се опфатени ризици од неможност за подмирување на обврските за плаќање во моментот кога доспеваат за плаќање (немање доволно ликвидни слободни средства во однос на доспеаните обврски).

➤ Ризик на репутација

Можноста за настанување штети или негативни последици поради нарушување на угледот или управување на компанијата (негативен публицитет), што води до губење на довербата на јавноста во интегритетот на компанијата.

➤ Ризици од инвестирања

Овие ризици се однесуваат на веројатноста за негативни последици или загуби, кои можат да настане во рамките на портфолиото на средства/инвестиции кои ги поседува друштвото.

Со цел поуспешно реализирање на планираните параметри на Друштвото, воведени се интерни акти и системски контроли, кои имаат за цел ефикасно идентификување и управување со ризиците со кои се соочува друштвото во секојдневното работење. Поставеноста и организираноста на процесот на континуирано управување со ризиците подетално е опишана во Актот за управување со ризици, кој се ревидира и усвојува на годишно ниво.

V. Општо економско опкружување и осигурителен пазар

VI.1. Општо економско опкружување

Глобална економија

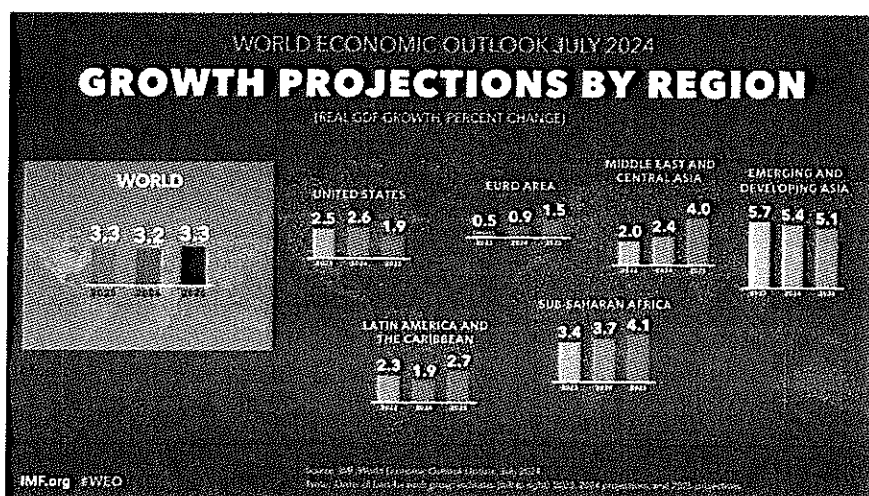
И покрај многуте неизвесности, се очекува глобалната економска активност да остане стабилна. Меѓународниот Монетарен Фонд (ММФ) проектира стапки на раст од 3,2% во 2024 година и 3,3% во 2025 година.

Економската активност стана нешто поурамнотежена помеѓу различните земји, но причините за ова се сложени и се уште постојат ризици. Геополитичките тензии, како што се војната во Украина и конфликтот во Газа и Израел, може да предизвикаат нови растови на цените. Присутната инфлација и затегнатиот пазар на труд може да доведат до подолготрајно високи каматни стапки. И краткорочните и долгорочните фактори, како и одлуките за политиката, влијаат на тоа колку брзо економиите ќе се опоравуваат. Ова значи дека постигнувањето на балансиран глобален раст ќе биде бавно и нерамномерно. Високите цени на услугите го отежнуваат намалувањето на инфлацијата, комплицирајќи ја монетарната политика. Како резултат, инфлационите ризици се зголемија, особено во секторот на услугите, што може да доведе до продолжено одржување на високи каматни стапки во услови на растечки трговски тензии и политичка несигурност. За да се справи со овие ризици и да се поддржи растот, политиките мора да бидат внимателно планирани за да се одржи ценовната стабилност. Различните стапки на дисинфлација меѓу големите економии може да влијаат на валутните курсеви и да влијаат врз финансискиот сектор. Високите каматни стапки може да го забават растот на економијата повеќе од очекуваното, особено заради зголемување на каматните стапки на хипотекарните кредити, со што домаќинствата би се соочиле со повисок долг и помал простор за тековна потрошувачка. Во Кина, без сеопфатен одговор на проблемите во секторот на недвижностите, растот може да се забави, што ќе влијае на нејзините трговски партнери. Високиот државен долг во многу земји може да доведе до зголемување на даноците и намалување на трошењето, ослабувајќи ја економската активност, намалувајќи ја довербата и отежнувајќи ги напорите за справување со ризиците од климатските промени.

Од позитивната страна, послабата од неопходното и претпоставена во проекциите фискална политика, може да ја зголеми економската активност во краток рок, иако ризикува поскапо прилагодување на политиката подоцна. Инфлацијата може да се намали побрзо од очекуваното во услови на зголемена работната сила, овозможувајќи на централните банки да ги спроведат плановите за олабавување на политиките. Вештачката интелигенција и посилните структурни реформи од очекуваното може да ја поттикнат продуктивноста.

Се очекува растот на светската трговија да има мал пад од 3,3% во 2023 година на 3,2% во 2024 година, пред повторно да порасне на 3,3% во 2024 година, но значително под просекот од 3,8% во периодот 2000-19 година.

Слика 1: Проекции за светскиот БДП раст за 2024-2025 (во проценти)

Растот во развиените економии беше значително погоден претходно и за 2024 година се предвидува да биде на слично ниво како претходната година, од 1,7% во 2024 година до 1,8% во 2025 година. И покрај одредени подобрувања на пазарните и економски услови во изминатиот период, многу предизвици остануваат и потребни се одлучни дејствија. Како што беше претходно наведено, ризиците поврзани со проекциите за идниот глобален раст сега се повеќе балансирани, но сепак се присутни и се поврзани со инфлацијата, цените на енергијата и повеќе социоекономски ризици како стареењето на населението, потенцијално послаби стапки на раст на инвестициите и продуктивноста, климатските промени, зголемените геополитички тензии и трговските ограничувања, со неповолен ефект врз очекуваниот долгорочен глобален раст. Од позитивната страна, се наведуваат посилен од очекуваниот раст на побарувачката и повисоко намалување на инфлацијата во големите економии. Во еврозоната, економската активност изгледа дека веќе го има достигнато дното и се очекува умерен раст од 0,9% за 2024 година, поттикнат од зголемената динамика во секторот на услугите и повисоко од очекуваниот нето-извоз во првата половина од годината. Се очекува растот да се зголеми на 1,5% во 2025 година. Ова подобрување е поддржано од посилната потрошувачка поради зголемувањето на реалните плати и повисоките инвестиции како резултат на олеснувањето на условите за финансирање при постепено олабавување на монетарната политика во текот на годината. Сепак, постојаните слабости во производството укажуваат на побавно закрепнување во земји како Германија. Во САД, прогнозата за раст за 2024 година е околу 2,6%. Се очекува растот да се забави на 1,9% во

2025 година бидејќи пазарот на трудот покажува одредена слабост и потрошувачката се намалува, заедно со постепеното затегнување на фискалната политика. До крајот на 2025 година, се претпоставува дека економскиот раст ќе се усогласи со својот максимален потенцијал, со што ќе се отстрани јазот помеѓу реалното и потенцијалното производство.

Во брзорастечките земји и економии во развој (EMDEs) се очекува растот да биде стабилен на 4,3% во 2024 и 2025 година, со умерен раст во брзорастечките и развиени земји во Азија, кое главно се компензира со зголемен раст за економиите на Блискиот Исток, Централна Азија и субсахарска Африка. Се предвидува растот во Кина да забави од 5,2% во 2023 година на 5,0% во 2024 година и 4,5% во 2025 година, бидејќи позитивните ефекти од еднократните фактори - вклучувајќи го поттикнувањето на потрошувачката по пандемијата и фискалниот стимул - се намалуваат и слабостите во секторот на недвижностите продолжуваат.

Табела 1: Реален БДП раст (YoY)

	Раст на реален БДП		
	2023	Проекција	
		2024	2025
Свет	3,3	3,2	3,3
Развиени земји	1,7	1,7	1,8
САД	2,5	2,6	1,9
Европска унија	0,5	0,9	1,5
Јапонија	1,9	0,9	1,0
Велика Британија	0,1	0,7	1,5
Брзорастечки и земји во развој	4,4	4,3	4,3
Кина	5,2	5,0	4,5

Извор: IMF World Economic Outlook Update, July 2024

Глобалните ризици за растот се умерени на среден рок, но краткорочните ризици остануваат поради инерцијата на инфлацијата, нејзиното бавно намалување во секторот на услугите и геополитичките тензии. Високата инфлација може да доведе до пролонгирано одржување на високи каматни стапки, зголемувајќи ги надворешните, фискалните и финансиските ризици. Трговските тарифи и промените во политиката исто така претставуваат закана. За да се спротивстават на овие предизвици, забрзаните структурни реформи може да го поттикнат снабдувањето, продуктивноста и вкупниот раст.

Невработеност

Во текот на претходната година, невработеноста во повеќето региони остана речиси непроменета и се очекува истата тенденција да продолжи во наредниот период и во 2025 година. Пазарот на трудот се задржа на силно ниво во текот на целата оваа година, што претставува проблем за централните банки во смисла на олабавување на монетарната политика и справување со инфлацијата. Во прикажаната табела, со најниска невработеност е Јапонија каде што таа изнесуваше 2,6% во 2023 година и се очекува 2,5% за 2024 година, додека за САД се очекува зголемување на нивото од 4,0%.

Табела 2: Проекции за стапката на невработеност

	Невработеност (процент)		Проекција	
	2022	2023	2024	2025
Развиени земји	4,5	4,4	4,6	4,7
САД	3,6	3,6	4,0	4,2
Европска унија	6,7	6,5	6,6	6,4
Јапонија	2,6	2,6	2,5	2,5
Велика Британија	3,9	4,0	4,2	4,1
Брзорастечки и земји во развој	5,5	5,2	5,1	5,1

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

Инфлација

Падот на глобалната инфлација продолжи во текот на 2024 година и тоа е посакуваната насока, но централните банки сè уште мора да бидат внимателни во своите напори да ја доведат инфлацијата под контрола без да ја оштетат економската активност. Намалувањето на инфлацијата се должи главно на широко намалување на основната инфлација. Ова се разликува од 2023 година, кога основната инфлација падна само малку, а вкупната инфлација падна главно поради пониските цени на гориво и храна. Во 2024 година, основната инфлација се предвидува да се намали за 1,2 процентни поени, во споредба со само 0,2 процентни поени во 2023 година. Се очекува инфлацијата да продолжи да се намалува од годишниот просек од 6,8% во 2023 година на 5,9% во 2024 година и 4,5% во 2025 година. Важно е да се напомене дека таа е сè уште нешто над нивото пред пандемијата од околу 3,5%.

Постојаната инфлација во секторот на услугите се должи главно на високите трошоци за работна сила. Ако платите растат побрзо од продуктивноста, компаниите може да имаат проблеми да ги задржат цените ниски, особено ако нивната профитабилност е веќе ниска. Ова може да ја задржи инфлацијата на плати и цени подолго време. Трговските тензии исто така можат да ја зголемат инфлацијата со зголемување на цените на увезените производи. Ако податоците за инфлацијата се незадоволителни, тоа може да го отежни стабилизирањето на цените.

Во развиените економии, прогнозата за темпото на дисинфлација покажува таа да забави во 2024 и 2025 година. Тоа е затоа што се очекува повисоките цените на услугите да се задржат, заедно со повисоки цени на сировините. Сепак, постепеното заслабување на пазарите на трудот, заедно со очекуваното намалување на цените на енергијата, треба да ја врати инфлацијата до целта до крајот на 2025 година.

Се очекува инфлацијата да остане повисока во брзорастечките економии и земји во развој и да падне побавно отколку во развиените економии. Сепак, делумно благодарение на паѓањето на цените на енергијата, инфлацијата веќе е близу до просечното ниво за овие земји пред пандемијата.

Како целина, инфлацијата се намалува, но намалувањето на инфлацијата до целта останува приоритет. Исто така, таа останува над целите на централните банки и сè уште постојат големи разлики во стапките на инфлација помеѓу земјите.

Табела 3: Проекции за инфлација (годишен просек)

	Инфлација (просечно годишно во проценти)			
	2022	2023	Проекција	
			2024	2025
Свет	8,7	6,8	5,9	4,5
Развиени земји	7,3	4,6	2,6	2,0
САД	8,0	4,1	2,9	2,0
Европска унија	8,4	5,4	2,4	2,1
Јапонија	-0,2	2,5	3,2	2,9
Велика Британија	9,1	7,3	2,5	2,0
Брзорастечки и земји во развој	9,8	8,3	8,3	6,2
Кина	0,9	1,9	0,7	1,7

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

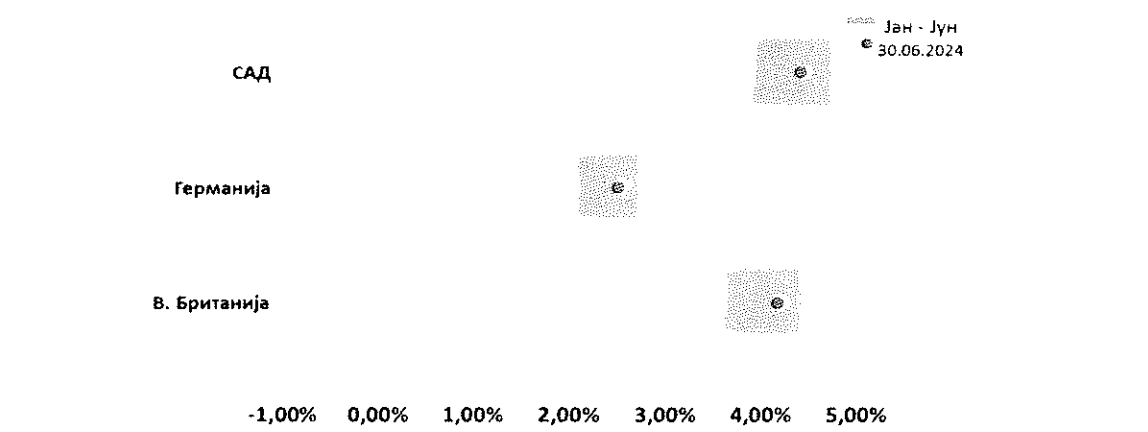
Финансиски пазари

Фиксен принос

Во изминатата година имаше повеќе оптимизам во врска со движењето на приносите на обврзниците, но сепак гледано од почетокот на годината, тие забележаа пораст. Инфлацијата и некои други макроекономски податоци се фактор за ова движење на пазарот на обврзници. ЕЦБ направи прво намалување на каматните стапки за 25 базични поени во текот на јуни, а се очекува ФЕД да го следи истиот пример во текот на третото тримесечие. Сепак, стапките ќе останат високи некое време. Пазарот очекува едно до две намалувања на стапките за ФЕД и уште 2 намалувања за ЕЦБ до крајот на оваа година.

Приносот на 10-годишните американски државни обврзници изнесуваше 4,40% на крајот на јуни 2024 година и се зголеми за 52 базични поени од почетокот на годината. Приносот на 10-годишните германски обврзници беше 2,5% и се зголеми за 48 базисни поени од почетокот на годината. 10-годишната британска обврзница исто така имаше повисок принос на крајот на јуни, на ниво од 4,17%, што е зголемување од 64 базични поени од почетокот на годината.

Графикон 1: Движење на приносите на 10-годишни државни обврзници во периодот Јануари - Јуни 2024

Извор: Bloomberg

Олабавувањето на монетарните политики е нешто што долго се очекуваше во текот на оваа година, но прво е неопходно да се земат предвид многу случувања во економијата и да се избегне нејзиното поголемо забавување. Сепак, јасно е дека клучните каматни стапки ќе останат повисоки подолго време. Земајќи го предвид новото економско окружување, приносот од обврзниците веројатно ќе биде на слично ниво или пониско во наредниот период, сепак ризикот од рецесија и потребата од побалансирана монетарна и фискална политика ќе го задржат високото ниво на волатилност на пазарот на фиксен приход.

Девизни курсеви

Девизниот курс EUR/USD се соочува со волатилна година под влијание на многубројни фактори. Годишната започна со претпазливост на страна на инвеститорите, со очекување за ослабнување на економскиот раст поради рестриктивната монетарна политика на ЕЦБ и ФЕД. Послабите поцатоци за американската економија и очекувањата за олабавување на монетарната политика на ФЕД, доведоа до постепено зголемување на вредноста на еврото. Гледајќи за периодот кој следи, траекторијата на курсот EUR/USD најверојатно ќе биде обликувана од фактори како што се одлуките за каматните стапки на ЕЦБ, отпорноста на американската економија и геополитичките случувања. Иако е можно понатамошно зајакнување на еврото, неизвесноста околу овие фактори сугерира дека курсот може да остане релативно волатилен во наредните месеци.

Опсегот на движење на односот EUR/USD за изминатите месеци од оваа година беше помеѓу 1,06 и 1,11.

Според ECR Research, се очекува еврото да биде нешто посилно во однос на американскиот долар во наредниот период.

Врз основа на предвидувањата на околу 50 глобални финансиски институции, EUR/USD во следните четири квартали:

Табела 4: ЕУР/УСД

	EUR/USD			
	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025
Средна вредност	1,09	1,09	1,10	1,11
Висока вредност	1,10	1,12	1,14	1,16
Ниска вредност	1,04	1,03	1,01	1,00

Извор: ECR Research - August 2024

Пазари на капитал

Во првата половина од 2024 година, глобалните акции го продолжија позитивниот тренд од минатата година и во голема мера беа предводени од компаниите од технолошкиот сектор, кои постигнаа значителен раст во овој период, поддржани од добри финансиски резултати и перспектива за идниот период.

Како главни предизвици за пазарите на капитал во втората половина од годината и 2025 година присутни се геополитичките тензии, воените конфликти и сè уште строгите монетарни политики на централните банки кои во врска со клучните каматни стапки се држат до терминот „повисоко-подолго“. Централните банки веројатно ќе ги одржуваат високи каматните стапки во блиска иднина поради се уште присутната инфлација над целната, предизвикувајќи загриженост за грешка во политиката каде што стапките се намалуваат премногу бавно, дополнително забавувајќи го растот на економијата. Освен овие предизвици, пазарите на капитал ќе се соочат и со неколку други ризици во наредниот период, вклучувајќи ги нарушувањата на синџирот на снабдување, преценетоста на акциите, рецесијата и потенцијален супер-циклус на суровините.

Поради политичката несигурност поврзана со предстојните избори и високите вреднувања на американските акции, постои можност за нивно подфрлање. Исто така, јапонските акции се погодени од зголемените шпекулации за построга монетарна политика на Банката на Јапонија, додека податоците за заработката на европските компании не беа добри и неодамнешните податоци укажуваат на тоа дека економскиот раст слабее. Од друга страна, европските акции се уште попривлечно вреднувани во споредба со американските акции, а ЕЦБ ќе има поголем простор за олабавување на монетарната политика. Акциите од брзорастечките економии имаат корист од зголемените очекувања за полагава монетарна политика на ФЕД, но и од поголемиот фискален стимул во дел од тие земји. Овие позитивни фактори се ублажени од загриженоста за потенцијалните последици од зголемените американски царински тарифи и релативно слабиот кинески економски раст.

Табела 5: Берзански индекси

	Индекси на акции			
	30.6.2024	2023 Промена %	Промена % YTD	Дивиденден принос
S&P 500 (USA)	5.460	24,2%	14,5%	1,3%
EURO STOXX 50 (Eurozone)	4.894	19,2%	8,2%	3,2%
DAX (Germany)	18.235	20,3%	8,9%	3,0%
MSCI Asia Pacific	181	8,8%	6,6%	2,4%
NIKKEI (Japan)	39.583	28,2%	18,3%	1,7%
MSCI EM Index	1.086	7,0%	6,1%	2,6%
MBI-10	7.705	8,2%	26,0%	0,0%
BELEXIS	1.578	19,8%	25,9%	5,9%
SBITOP	986	6,2%	12,6%	0,0%
CROBEX	2.830	28,0%	11,7%	3,0%

Извор: Bloomberg

Резиме на економските резултати и проекции на земјите од Балканот

Значително погодените економии на балканските земји по војната во Украина се соочија со високи нивоа на инфлација и низок раст во изминатиот период како резултат на рестриктивната политика на централните банки чии клучни каматни стапки се сè уште повисоки. Во текот на 2023 година, Македонија имаше најнизок реален БДП раст и заедно со БиХ имаат најнизок предвиден економски раст за 2024 година. Најголемиот пад во споредба со 2023 година се очекува од реалниот БДП раст на Црна Гора, од 6,0% на 3,7% во 2024 година. Проекциите за наредните години остануваат непроменети, дека реалниот БДП раст на балканските земји ќе остане на нивоа од 3-4%, исклучок е Хрватска со стапка на раст на БДП од околу 2,6% - 2,7% во наредната година.

Табела 6: Проекции за реален раст на БДП

Раст на реален БДП %	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Босна и Херцеговина	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,2	1,8	2,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Хрватска	2,8	3,4	-8,6	13,8	6,3	2,8	3,0	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6
Косово	3,4	4,8	-5,3	10,7	4,3	3,3	3,8	4,0	3,9	3,8	3,8	3,8
Црна Гора	5,1	4,1	-15,3	13,0	6,4	6,0	3,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
С. Македонија	2,9	3,9	-4,7	4,5	2,2	1,0	2,7	3,7	3,9	3,9	3,8	3,5
Србија	4,5	4,3	-0,9	7,7	2,6	2,5	3,5	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Развиени земји	2,3	1,8	-3,9	5,7	2,6	1,6	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7
Брзорастечки и земји во развој	3,6	2,5	-1,6	7,5	1,2	3,2	3,1	2,8	2,6	2,6	2,6	2,6

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

Инфлацијата на Балканот, исто како и глобалната инфлација, покажа намалување, но сепак остануваат бројни предизвици и се потребни дејствија за да се достигне посакуваното ниво. Како што беше претходно споменато, клучните каматни стапки најверојатно ќе останат повисоки подолго време. Најголемиот дел од смирувањето на инфлацијата дојде од падот на цените на енергијата и сировините под историскиот просек. Највисоките нивоа во текот на претходната година беа достигнати во Србија, на ниво од 12,4%, што е дури повисоко од 2022 година, но за тековната година се проектира поголемо подобрување. Централната банка на Србија веќе го започна процесот на намалување на каматните стапки. Освен Србија, очекуваната инфлација во другите земји не го надминува ниво од 4,2% за 2024 година и до 3% во текот на 2025 година, за потоа да продолжи да опаѓа до 2% во годините кои следат.

Табела 7: Проекции за потрошувачките цени

Инфлација %	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Босна и Херцеговина	1,4	0,6	-1,1	2,0	14,0	6,1	3,0	2,7	2,5	2,0	2,0	2,0
Хрватска	1,6	0,8	-0,0	2,7	10,7	8,4	3,7	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Косово	1,1	2,7	0,2	3,3	11,7	5,2	3,5	2,3	1,9	2,0	2,0	2,0
Црна Гора	2,6	0,4	-0,2	2,4	13,1	8,6	4,2	2,7	2,1	2,0	1,9	1,9
С. Македонија	1,5	0,8	1,2	3,2	14,2	9,4	4,0	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Србија	2,0	1,8	1,6	4,1	12,0	12,4	4,8	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0
Развиени земји	2,0	1,4	0,7	3,1	7,3	4,6	2,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Брзорастечки и земји во развој	6,4	6,7	5,4	9,6	27,8	19,4	18,8	13,1	8,8	7,8	7,7	7,7

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

Долгот во однос на БДП за балканските земји во 2024 година варира, но повеќето земји забележаа намалување на нивото на својот долг во споредба со претходните години. Ова се должи на комбинација на фактори, вклучувајќи го економскиот раст, фискалните реформи и иницијативите за реструктуирање на долгот. Косово останува меѓу најмалку задолжените земји со проекција за долг од 18,4% во 2024 година, додека Црна Гора се очекува да биде најзадолжената земја на крајот на 2024 година со долг од 62,3% од БДП, и не под 60% во наредните години.

Табела 8: Проекции за односот на долгот и БДП

Долг / БДП %	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Босна и Херцеговина	33,8	32,1	36,0	34,6	29,6	28,1	29,7	30,2	31,1	31,9	32,4	32,4
Хрватска	73,1	70,9	86,8	78,1	68,2	63,5	59,5	58,4	57,1	56,0	54,9	54,0
Косово	17,1	17,7	22,5	21,6	20,1	17,4	18,4	19,1	19,8	20,4	21,2	21,5
Црна Гора	71,9	78,8	107,3	85,6	70,6	61,5	62,3	61,4	62,2	63,2	64,8	66,1
С. Македонија	40,4	40,4	50,8	52,8	51,6	54,5	54,6	54,5	54,0	53,3	52,6	52,7
Србија	53,3	51,7	56,9	56,2	53,5	48,9	49,1	48,3	47,1	47,1	47,2	46,1
Развиени земји	102,8	103,9	122,4	116,2	111,2	111,0	111,2	112,4	113,4	114,0	114,7	115,1
Брзорастечки и земји во развој	29,5	29,0	37,7	34,9	32,6	34,7	37,2	38,7	40,0	40,9	41,7	42,4

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

МАКЕДОНИЈА

Економска активност

По значајните негативни ефекти присутни во претходните две години, 2024 година може да се смета за година на закрепнување на домашната економија и нејзиниот раст, кој сè уште е ограничен поради рестриктивната монетарна политика на централната банка. Најмногу е видливо подобрувањето во секторот на услугите и градежништвото. Сепак, очекувањата на ММФ се дека закрепнувањето ќе продолжи во наредните години и растот кој во претходната година беше 1,0% (под прогнозите), во текот на 2024 година ќе се зголеми на ниво од 2,7% и би продолжил да се движи над нивото од 3,5% од следните години. Проекциите на НБРМ се дека растот во текот на оваа година би изнесувал околу 2,6%. Од позитивна страна, има зголемување на инвестициската активност и тоа треба да продолжи со очекуваното олабавување на монетарната политика, но од друга страна постојат ризиците за состојбата на нето-извозот и геополитичките тензии кои лесно можат да се пренесат на нашата економија поради високата зависност од увозот.

Цени и инфлација

Годишната стапка на инфлација во август 2024 година изнесува 3,4% што е подобрување во споредба со претходната година кога инфлацијата беше на многу високо ниво поради цените на храната и енергијата. Рестриктивната монетарна политика заедно со паѓањето на цените на енергијата даде резултат, но клучната каматна стапка останува висока во текот на оваа година. Следејќи ги чекорите на другите централни банки, НБРМ го направи првото намалување на каматната стапка во септември и моментално изнесува 6,05%. Таа беше непроменета од септември 2023 година и на ниво од 6,30%.

Според НБРМ, очекуваната стапка на инфлација за 2024 година изнесува околу 3,5%, додека за 2025 година се очекува да биде околу 2,0%. Според ММФ (World Economic Outlook, април 2024 година), во услови на рестриктивна монетарна политика, но со очекувања за нејзино олабавување, стапката на инфлација во 2024 година е предвидена на 4,0%, 2,5% во текот на 2025 година, а потоа да достигне ниво од 2,0% до 2026 година.

Табела 12: Податоци и проекции за реален БДП раст, невработеност и инфлација

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Реален БДП раст (%)	2,9	3,9	-4,7	4,5	2,2	1,0	2,7	3,7	3,9	3,9	3,8	3,5
Инфлација (%)	1,5	0,8	1,2	3,2	14,2	9,4	4,0	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Невработеност (%)	20,7	17,3	16,4	15,4	14,4	14,3	14,1	14,0	13,9	13,9	13,9	13,9

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, April 2024

Финансиски пазари

Централната банка останува посветена на рестриктивната монетарна политика која покажа некои резултати на подобрување во поглед високата инфлација изминатата година, но моментално сè уште е над целта. По една година одржување на клучната каматна стапка непроменета, на последната седница во септември 2024 година таа беше намалена за 25 базични поени, од 6,30% на 6,05%.

Малку поумерен е и растот на депозитниот потенцијал на банките, но тој и натаму е солиден и овозможува одржување на кредитниот раст, којшто е нешто над проектираниот. Надворешната позиција на економијата е поволна и овозможува раст на девизните резерви, а индикаторите за адекватност покажуваат дека сè уште се во безбедна зона. Податоците за надворешнотрговската

размена за првото полугодие укажуваат на потенцијален пораст на дефицитот во однос на истиот период лани, бидејќи извозот номинално опадна, додека увозот на стоки се зголеми. Податоците за девизните операции до крајот на третото тримесечие укажуваат на реализирање на нето прилив од приватни трансфери кои се повисоки од очекувањата. Што се однесува до курсот EUR/MKD, не се очекуваат големи промени, имајќи го предвид режимот на фиксен курс. Сепак, условите на монетарната политика остануваат несигурни, а ризиците за глобалната и домашната економија во краток и среден рок сè уште постојат.

Пазари на капитал

Во септември 2024 година, односот цена/добивка по акција (P/E) на македонскиот берзански индекс (МБИ10) изнесува 14,38, додека односот цена/книговодствена вредност по акција (P/B) е на ниво од 1,9, и дивидентниот принос изнесува 4,17%.

Со стабилизацијата на економскиот раст во земјата и намалената инфлација во изминатите месеци, Македонската берза покажа добри резултати. Во изминатите 9 месеци, индексот МБИ-10 постигна значителен раст од 43,53%, главно поради позитивните перформанси на неколку клучни компании на берзата, пред сè од големите банки. Дополнително, Македонската берза исто така забележа зголемена активност и ликвидност, со значителен пораст на пазарната капитализација и промет. Овие позитивни трендови укажуваат на стабилност и раст на македонскиот капитал пазар.

VI.2. Осигурителен пазар

Во 2024 година на пазарот на осигурување во Р.Македонија работеа 17 друштва за осигурување, од кои 11 за неживотно и 6 за животно осигурување.

Карактеристично за сопственичката структура на осигурителниот пазар е тоа што друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 16 од вкупно 17 друштва за осигурување на пазарот.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во периодот 01.01.2024 - 31.12.2024 година на осигурителниот пазар на Р. Македонија учествува со 0,70% во вкупно бруто полисираната премија за осигурување на живот и е шесторангирано Друштво.

Сепак, доминантно друштво за осигурување, по бруто полисирана премија, на осигурителниот пазар е Кроација Живот со пазарно учество од 28,51%, а втора по големина по бруто полисирана премија е Триглав живот со 20,46% пазарно учество.

Табела бр.1 Бруто полисирана премија во 2024 година во илјади денари

компанија	БПП 2024	Пазарно учество	Број на склучени договори	Пазарно учество
Кроација Живот	825.045	28,51%	5.338	5,62%
Граве	555.531	19,20%	1.814	1,91%
Винер Живот	583.955	20,18%	2.916	3,07%

Уника Лајф	317.226	10,96%	9.498	10,00%
Триглав Живот	592.125	20,46%	74.245	78,13%
Прва Живот	20.170	0,70%	1.212	1,28%

*Извор: Национално Биро за осигурување

VI. Анализа на работењето на Друштвото

VII.1. Финансиски извештаи и резултат од работењето

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 239/2018, 290/2020, 215/2021 и 99/2022), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011 применлив од 1 јануари 2012 година, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” објавен во Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” објавен во Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022).

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

Биланс на успех

Во 2024 година Друштвото оствари негативен финансиски резултат од 21.103.958 МКД.

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 29.609.649 МКД.

На страната на приходите, во делот на приходите од вложувања остварен е приход во износ од 9.752.486 МКД, кој пред се, се должи на приходи од камати и се должи на вредносно усогласување на должничките инструменти кои Друштвото ги поседува во своето портфолио. Меѓутоа, во овој контекст, добро е да се напомени дека на расходната страна се прикажани трошоци од вложување во износ од 106.656 МКД и нето ефектот од вложувањата изнесува 9.645.830 МКД, кој е согласно планот за 2024.

Вкупните расходи на Друштвото во 2024 година изнесуваат 50.713.607 МКД. Најголема расходна ставка се административните трошоци кои во 2024 година изнесуваат 30.914.598 МКД.

Табела бр.2 Биланс на успех

Опис на позиција	Износ во денари
20 Извештај за работењето на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје за 2024 година	

	01.01.2024 31.12.2024	01.01.2023 31.12.2023
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	29.609.649	2.960.759
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	18.965.275	85.293
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	9.752.486	2.875.466
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	891.888	0
B. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	50.713.607	7.930.678
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	190.088	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	5.139.094	34.918
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување	5.139.094	34.918
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ	1.455.567	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	43.537.996	7.742.925
1. Трошоци за стекнување	12.623.398	410.672
2. Административни трошоци	30.914.598	7.332.253
2.2 Трошоци за вработените	15.469.350	4.406.114
2.4 Останати административни трошоци	29417.480	2.138.849
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	106.656	152.765
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	237.080	0
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	46.692	0
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУПУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	434	70
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	21.13.958	4.969.919
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	21.103.958	4.969.919

Биланс на состојба

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2024 година изнесува 237.584.103 МКД.

Доминантна категорија во вкупните средства на Друштвото се вложувањата и истите учествуваат со 90,00% во вкупната актива. На крајот од 2024 година вложувањата изнесуваат 223.325.523 МКД. Доминантна категорија во вложувањата на Друштвото се Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување. Друштвото нема вложувања во истражувања и развој. Друштвото нема исплатено дивиденди, ниту има долгорочни долгови или склучено големи зделки.

Во структурата на вложувањата на Друштвото учествуваат категориите како што е прикажано во табелата што следува.

Табела бр.3 Вложувања по категории на 31.12.2024 година

Категорија на вложување	Износ
Недвижности	32.705.323
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	137.383.037
Финансиски вложувања расположливи за продажба	16.418.424
Депозити, заеми и останати пласмани	27.210.596
Вкупни вложувања	223.325.523

Следна категорија после вложувањата, по учество, се нематеријалните средства кои на 31.12.2024 година изнесуваат 12.099.845 МКД.

Додека пак, на страната на пасивата најзначајна категорија претставуваат капиталот на Друштвото, заедно со ревалоризациона резерва од финансиски вложувања како резултат од вложувања расположливи за продажба како дел од пасивата на Билансот на состојба.

Табела бр.4 Биланс на состојба

Опис на позицијата	Износ во денари	
	Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА		
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	12.099.845	14.405.108
Б. ВЛОЖУВАЊА	213.819.824	223.325.523
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	1.455.567	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	5.612.792	2.671.690
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	2.302.657	8.789.856
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	2.293.418	648.333
С. ВКУПНА АКТИВА	237.584.103	249.840.510
ПАСИВА		
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	221.526.564	241.953.319
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	6.351.970	41.552
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	1.455.567	0
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	119.454	0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	71.860	1.093.661
Ж. ОБВРСКИ	5.179.921	6.360.671
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	2.878.767	391.307
И. ВКУПНА ПАСИВА	237.584.103	249.840.510

VII.2. Премија за осигурување

Бруто полисирана премија

Во 2024 година, Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје со калсите, Класа 19 – Осигурување живот, Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај, Класа 2 – Здравствено осигурување и Класа 21- Осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови и реализира бруто полисирана премија во износ од 20.169.734, МКД.

Структурата на бруто полисираната премија на Друштвото е прикажана во табелата што следува.

Табела бр.5 Бруто полисирана премија 2024 година

Класа на осигурување	2024
Осигурување живот	10.573.032
Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај	1.551.186
Здравствено осигурување	2.358.834
Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	5.686.682
Вкупно	20.169.734

Број на склучени договори за осигурување

Во 2024 година Друштвото има склучени 1.212 договори за осигурување со вклучени дополнителни осигурувања од класите на дополнително осигурување.

Табела бр.6 Број на склучени договори во 2024 година

Класа на осигурување	2024
Осигурување живот заедно со дополнителни осигурувања	813
Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	399
Вкупно	1.212

Структура на портфолиото

Во 2024 година Друштвото ја прошири продажната мрежа и покрај интерниот продажен канал оствари соработка со Осигурително брокерски друштва и едно Друштво за застапување во осигурувањето, како и останати соработници.

Табела бр.7 Бруто полисрана премија по канали на продажба и Број на склучени договори во 2024 година

канал на продажба	Бруто полисрана премија	Број на склучени договори
Директна продажба	1.734.354	106
Осигурително брокерски друштва	8.178.830	762
Друштва за застапување во осигурувањето	1.283.040	149
Застапници во осигурување	8.973.510	195
Вкупно	20.169.734	1.212

VII.3. Штети

Заклучно со 31.12.2024 година до Друштвото нема пријавени барања за настанати штети.

VII.4. Реосигурување

На крајот на Деловната 2023 година Одборот на директори донесе Програма за реосигурување на Друштвото во 2024 година, и на 26.02.2024 донесена е Ревидирана Програма за реосигурување за 2024 година. Програмата има тенденција на придржување кон целите насочени кон задржување на самопридржајот до нивоа кои ја гарантираат неговата финансиска стабилност, сигурноста на осигурениците преку поделба на ризикот како би се обезбедило трајно извршување на одбрските по договорите за осигурување, како и заштитата на коефициентот на штети од негативни флукуации.

Во 2024 година врз основа на член 3 став 3 од Правилникот за соодветноста на реосигурителното покритие, методот за пресметка на износот на максимално покритие на друштвото за осигурување во табелата за максимално покритие и методот за пресметување на максимална можна штета Извршниот директор донесе Стратегија за реосигурување која е дел од рамката за интегрирано управување со ризик и прилагодена на севкупниот профил на ризик на Друштвото.

Раководејќи се од потребата за обезбедување на реосигурување кое најмногу ќе одговара на структурата на осигурителното портфолио на Друштвото се потпиша договор со реосигурителна компанија која ја користи и матичната компанија како главен реосигурител, која е водечки светски реномирана реосигурителна компанија со висок кредитен рејтинг.

Со договорот за реосигурување кој се дава можност за покритие на одредени ризици над определен износ за кои Друштвото би проценило дека има повисока изложеност на ризик.

Друштвото превзема ризици во осигурување до висина на својот вкупен капацитет за носење на ризик, односно до утврдениот самопридржај и применува политика на поделба на ризикот како би можело трајно да ги извршува своите обврски. Пласманот на ризикот во реосигурување се извршува во оптимален износ поради зачувување на стабилноста на портфолиото на Друштвото, одржување на ликвидноста и солвентноста и остварување на добивка.

Програмата за реосигурување е составен дел на стратегијата за реосигурување на Друштвото за максимално обезбедување на своето портфолио преку обезбедување на квалитетна реосигурителна заштита и е составен дел на Политика за управување со ризици на Друштвото.

VII.5. Сектор за информатичка технологија

Друштвото посветува особено внимание на работењето на Секторот за информатичка технологија, со цел соодветно димензионирање на деловните процеси како би се обезбедило ефикасно работење во сите сегменти од дејноста.

Централен информатички систем (ИС) преку кој се реализираат деловните процеси на ИТ Системот, се користи Insurance 2 - изработен од компанијата IN2 d.o.o. Koper, Slovenia, кој опфаќа изработка на полиси, внес на дневни уплати/исплати, работа со штети и премиско книговодство, како и водење на Регистри за Осигуреници, Корисници и лични сметки за вложени удели..

За евиденција на платите и основните средства се користи Pantheon набавен од Даталаб Мк дооел Скопје.

Софтверот нуди можност за генерирање на извештаи. Системот користи SQL база на податоци и работи во windows околина, при што примарната локација е лоцирана во Словенија, додека секундарната е на локација Девинска 1, Љубљана.

Одборот на директори е одговорен за донесување на одлуки со кои се подобрува управувањето, имплементацијата и унапредувањето на политиката за сигурност на информативниот систем. Извршниот директор е одговорен за применување на таа политика на ниво на целото Друштво, со јасна диференцијација на одговорностите. Одговорностите се распределени од Секторот за ИТ до различните сектори и организациони единици. Раководителот на Секторот за ИТ е одговорен за изработка, одржување и постојана ревизија на политиката за сигурност на ИТ.

Вработените во ИТ секторот, обезбедуваат непрекинато работење на системот, лоцирање на определени проблеми и нивно отстранување во најкраток можен рок.

Исто така, согласно процедурите, преку ИТ секторот се врши барање за нови функционалности во апликативниот софтвер, и измени на постоечките, и креирање на нови.

Како редовна активност на ИТ секторот се:

- Развој и одржување на базите на податоци;
- Стратегиско планирање: Развој и имплементација на ИТ стратегијата која е во согласност со целите и стратегијата на осигурителната компанија. Ова вклучува идентификација на нови технологии кои можат да подобрат операциите и услугите.

- **Управување со ИТ проекти:** Координација и надзор на ИТ проекти, од планирање и имплементација до оценка на успехот, за да се осигура дека се завршени навреме и во рамките на буџетот.
- **Безбедност и соодветност:** Осигурување дека сите ИТ системи и податоци се заштитени од кибер закани и дека компанијата ги исполнува сите регулативни и законски барања поврзани со ИТ и податоци.
- **Управување со ризик:** Идентификација и управување со ризиците асоцирани со ИТ операциите, вклучувајќи технички откази, безбедносни пропусти и податочни загуби.
- **Поддршка и одржување:** Обезбедување на континуирана поддршка и одржување на ИТ системите и инфраструктурата за да се осигура нивната стабилност и ефикасност.
- **Иновација и трансформација:** Истражување и имплементација на иновативни технологии и решенија за дигитална трансформација на компанијата, за подобрување на услугите и ефикасноста.
- **Разбирање на основите и специфичностите на осигурителниот бизнис,** вклучувајќи регулативи
-
- **Заштита на базите на податоците, тестирање на копиите на податоците;**
- **Контрола и одржување на системскиот софтвер и хардвер на вработените во друштвото,** како и асистенција на надворешните клиенти за продажба, за продукти и продажба на полиси.
- **Одржување и дополнување на ВЕБ страната;**
- **Мрежно поврзување на сите вработени и канцелари;**
- **Функционалноста на електронската пошта;**

VII.6. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија своите активности ги спроведува согласно принципите и стандардите за внатрешна ревизија, правилата за работа на внатрешната ревизија, кодексот за етика и законот за супервизија на осигурување. Притоа истата се стремеше да ги оствари целите со ефикасно извршување на планираните ревизии во согласност со Годишниот план за работа на внатрешната ревизија за 2024 година.

Службата за внатрешната ревизија во 2024 година ги спроведе планирани ревизии согласно годишниот план и деталната програма за работа на внатрешната ревизија и притоа беа подготвени извештаи за истите, во кои се наведени и образложени констатирани состојби и наоди во поедини области од работењето на Друштвото. По основ на констатираните наоди, внатрешната ревизија даде одредени препораки за подобрување на работењето и надминување на одредени слабости и пропусти во секојдневното работење.

Согласно ревизорските ангажмани за 2024 година, внатрешната ревизија даде уверување дека во Друштвото е воспоставена организациона структура која тековно одговара на потребите, големината и обемот на активностите кои се спроведуваат во Друштвото. Интерниот контролен систем на ревидираните активности е адекватно воспоставен и функционира на ефективен и ефикасен начин.

VII.7. Човечки ресурси

Состојба

Во 2024 година Друштвото беше задржана организационата структура на Друштвото од 2023, во делокругот на неколку организациони единици, кои се од особена важност за работењето на Друштвото. Во 2024 година е постапувано по Правилник за систематизација и организација на работни места, План-програма за стручно оспособување и усовршување на вработените 2023-2027 година, Правилник за човечки ресурси и донесени се Одлуки за вработување на лица согласно прописите за основање и работење на Друштвата за осигурување.

Обука на вработени

Целта на Друштвото е професионален развој на вработените со насочување на кадарот кон проучување со процесот на продажба на осигурување, гледано од сите аспекти на работењето, а особено во сегментите на осигурување и финансии.

Друштвото тековно организираше обуки за стручно усовршување и оспособување на вработените во продажната мрежа, како и континуирано законско постапување кон обуки на нововработените од областа на безбедноста и здравјето при работа, континуирано обучување за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и ревизија, обуки за заштита на лични податоци и за безбедност на информативниот систем, а поединечно присуство и на интерни обуки од областа на делокругот на работењето во соодветната организациона единица и запознавање со целокупниот процес на работа.

VII. Податоци за членови на одбор на директори

Одборот на директори во 2023 година беше сочинет од 3 (три) членови, во следниот состав:

г. Јанез Крањц, Претседател и Неизвршен член на Одборот на директори, со бруто годишен надоместок за 2024 година во износ од 430.652,00 МКД по основ на надоместок за неизвршни членови на Одборот на директори во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, Државјанство: Р.Словенија, датум на повторно именување: 15.05.2024 година со Статутот на новоформираното друштво, постоен мандат до 14.05.2028, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото. Дополнително, Јанез Крањц е претседател на Одборот на Директори на SKUPINA PRVA, zavarovalniški holding, d.d., Директор на PRVA FINANCE družba za poslovne storitve, d.o.o. и Извршен директор на PRVA OSEBNA ZAVAROVALNICA, d.d.

г. Аљоша Томич, Независен и неизвршен член на Одборот на директори, со бруто годишен надоместок за 2024 година во износ од 457.003,00 МКД по основ на надоместок за неизвршни членови на Одборот на директори во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, Државјанство: Р.Словенија, датум на повторно именување: 15.05.2024 година со Статутот на новоформираното друштво, постоен мандат до 14.05.2028, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото.

г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одборот на директори – Извршен директор на Друштвото, со бруто годишен надоместок за 2024 година по основ на плата и други надоместоци на плата и права кои му следуваат според Договорот за уредување на

односите меѓу Друштвото и Извршен член на Одборот на директори на Друштвото (Менаџерски договор) во висина од 4.835.709 МКД, Државјанство: Р.С.Македонија, датум на повторно именување: 15.05.2024 година со Статутот на новоформираното друштво, постоеен мандат до 14.05.2028, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото.

VIII. Односи со матичното друштво

IX.1. Матично друштво

СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг дд Љубљана е мнозински акционер во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје и поседува 100% од акционерскиот капитал на Друштвото. СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг дд Љубљана Прва Груп е осигурителна холдинг компанија која се состои од пет подружници кои работат во Источна и Централна Европа. Во рамките на холдингот има три пензиски друштва, и две друштва за осигурување. Дејноста на Друштвото опфаќа работење во осигурување и пензиски фондови. Седиштето се наоѓа во Љубљана, Р.Словенија.

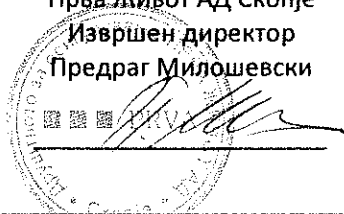
IX.2. Поврзани лица

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во 2024 година има трансакции со следниве поврзани страни:

Табела бр.13 Трансакции со поврзани лица

Назив	2024		2023	
	Приходи	Трошоци	Приходи	Трошоци
ПОВРЗАНИ СТРАНИ - ПРАВНИ ЛИЦА				
PRVA OSEBNA ZAVAROVALNICA, d.d Љубљана-член на Prva Group	-	524,703	-	-
Skupina Prva, zavarovalniski holding DD (Prva Group)	-	61,168	-	-
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	827.620	-	-	-
ВКУПНО	827.620	585,891	-	-
ПОВРЗАНИ СТРАНИ - ФИЗИЧКИ ЛИЦА				
Плаќања кон одбор на директори	-	5.723.364	-	2.066.767
ВКУПНО	-	5.723.364	-	2.066.767

Прва Живот АД Скопје
Извршен директор
Предраг Милошевски

Contact us

Ljubica Joanidis
Certified Auditor, Manager
joanidis@bakertilly.mk
T: +389 75 333 810

www.bakertilly.mk

About Baker Tilly Joanidis

Baker Tilly Joanidis is a full-service accounting and audit firm that offers industry specialized services in assurance, tax and audit.

